

**HLEDEJTE MNE
A BUDETE
ŽÍT**

**Biblické úkoly 2001
4. čtvrtletí**

Biblické úkoly – 4. čtvrtletí 2001

Autor: Leo R. Van Dolson

Překlad: Milan Šiška

Technická redakce: Lenka Šimečková

Vydal: Advent-Orion, spol. s r. o. pro oddělení sobotní školy Česko-Slovenské unie

Církev adventistů sedmého dne, Zálesí 50, 142 00 Praha 4 - Lhotka

ISBN 80-7172-636-2

ISSN 0409-3208

ÚVOD

I když éra starozákonních proroků dávno skončila, jejich slova zaznívají dodnes. Poselství, která odevzdali svým současníkům, nejsou jen zajímavými historickými poznámkami. Zachovala se proto, že nám mají co říci. I když styl, kontext a detaily každého poselství jsou jiné, jedno mají společné: Bůh nás vyzývá zemřít sobě a své hříšné, zkažené cesty odevzdat jemu – Bohu, který odpouští, uzdravuje a obnovuje; Bohu, který nás chce obdařit takovou skvělou věčností, jakou si ani neumíme představit.

Bůh nám stále posílá pozvání. Jeho prosby a volání se ozývají v celém Písmu, i v knize proroka Ámose. V Starém zákoně k nám přichází formou prorockých poselství, která obvykle začínají kritikou hříchů a odpadnutí Božího lidu. Potom následují živé obrazy o tom, kam nás hřích a odpadnutí od Boha dovede. Pro nezasvěceného člověka může být Starý zákon knihou, která naplňuje hrůzou. Ti ale, kteří Boha znají osobně, vědí, že opak je pravdou. Silná slova a varování proroků nejsou ničím jiným, než napomínáním laskavého a starostlivého Boha, který ve své nekonečné lásce chce zachránit padlého člověka, který, ať by se snažil jakkoliv, se nemůže spasit sám.

Atmosférou poselství plných melancholie, soudů, kobytek, moru, nepřátelských vojsk, zajetí a ohně se vine červená nit naděje, zaslíbení, spasení, vykoupení a obnovy. To proto, aby se ukázala univerzální, nevyvratitelná a věčná pravda, která je základem všech ostatních pravd: Náš Bůh je milující, zachraňující a uzdravující Bůh. Vyzývá nás: „Hledejte mne a budete žít.“

O AUTOROVI

Leo R. Van Dolson pracoval jako kazatel, evangelista, učitel a redaktor. Byl kazatelem ve Spojených státech a v Japonsku. Učil teologii na Pacific Union College a La Sierra College; zdravotní výchovu na Loma Linda University, kde také získal několik titulů. Od roku 1987 je v důchodu.

Dr. Van Dolson byl šéfredaktorem časopisu Ministry a přispíval do časopisů Life and Health a The Adventist Review. Posledních šest let své aktivní služby pracoval v kazatelském oddělení při GK a spolupracoval na přípravě biblických úkolů. Byl autorem nebo spoluautorem 23 knih.

V současnosti pomáhá v institutu Ellen G. Whiteové, učí na Southern Adventist University a spolupracuje se sborovým kazatelem v městech Ooltewah a Harrison, stát Tennessee – USA. Jeho koníčkem je psaní, pozorování ptáků a malování. Spolu s manželkou mají dva syny a šest vnoučat.

LAIK PROROKEM

Základní verš

„Ámos Amasjášovi odpověděl: »Nebyl jsem prorok ani prorocký žák, zabýval jsem se dobyt看em a sykomorami. Hospodin mě vzal od ovcí, Hospodin mi rozkázal: ‚Jdi a prorokuj Izraeli, mému lidu!‘« (Am 7,14.15)

„Amos, řekl Amaziášovi: Nebyl jsem já prorokem, ano ani synem prorockým, ale byl jsem skotákem, a česával jsem plané fíky. Ale Hospodin mne vzal, když jsem chodil za stádem, a řekl mi Hospodin: »Jdi, prorokuj lidu mému Izraelskému.«“ (Am 7,14.15 – PBK)

„Po Božím povolání odešel Ámos z Judska do Izraele. Centrem jeho působení bylo pravděpodobně Bét-el – místo, kde byla svatyně zasvěcená býčku a kde měl král svůj letní palác. A zrovna tady Ámos veřejně odsoudil uctívání býčka. Amasjáš, bét-elský velekněz, se postavil proti Ámosovi a před králem ho obvinil z toho, že je nebezpečným spiklencem.“ (4BC 953)

Takový je život proroka, kterého povolal Pán. Hlásá poselství, i když mu na každém kroku odporují ti, kteří se domnívají, že slouží stejnému Bohu.

Tento úkol nás uvádí do knihy proroka Ámose. Představí nám dobu a okolnosti, za kterých si ho Bůh povolal jako svůj nástroj. Být prorokem nebylo jednoduché. Jakmile se seznámíme s pozadím jeho služby, pochopíme, proč jméno Ámos znamená „obtěžený“ nebo „nosič břemen“. Tento věrný služebník Páně je určitě nesl.

Týden ve zkratce

Kdo byl Ámos?

Jakou školu vystudoval?

Kdo dal tomuto „laikovi“ právo kárat duchovní a politické osobnosti národa?

V čem je podobná jeho doba té naší?

Kterým představitelům se postavil tváří v tvář?

Jak kázal?

Proč mu dal Bůh poselství?

LAIK PROROKEM

Byla to obrovská změna – opustit chov dobytka a sběr fíků a postavit se před politickou a náboženskou elitu národa, odsoudit její hříchy a varovat ji před Božími soudy. Jeho poslání ztěžovalo i to, že ho Bůh povolal v čase blahobytu a prosperity národa. Nikdo nechtěl poslouchat pesimistické proslovy řečníka předpovídajícího záhubu. Ámos, pastýř ovcí z Tekóje, se však nebál. Kdo byl ten skromný, prostý vesnický mladík, který se odvážil zatřást základy státní a náboženské moci? Kdo mu dal právo hovořit s takovou mocí a s takovou autoritou?

1. Přečti si Am 1,1. Něco zde chybí. Nenacházíme žádnou zmínku o tom, že by Ámos dokazoval své povolání a poslání. Text jednoduše začíná: „Slova Ámose...“ A hned nato navazují výstrahy a napomenutí. K porozumění tohoto postoje nám pomohou až následující verše. Co říkají o původu jeho autority a moci? Am 1,3.6.9.11.13; 2,1.6

Kniha, která nese jeho jméno, poskytuje o autorovi jen několik informací. V sedmé kapitole Ámos opakuje, co už řekl na začátku první kapitoly – je pastýřem a česačem divokých fíků (sykomor – ČEP). (7,14) Svoji službu dosvědčuje tvrzením, že ho Pán povolal, aby prorokoval „proti mému izraelskému lidu“. (7,15) Co více potřeboval? Bůh ho povolal a to mu stačilo.

Ámos odpovídá Amasjášovi: „Nebyl jsem prorok ani prorocký žák“. (7,14) Výraz „prorocký žák“ se vztahuje na ty, kteří navštěvovali prorocké školy založené Samuellem. Jinými slovy, neměl požadované vzdělání, a přece ho to neodradilo.

Porovnej Ámose a apoštola Pavla. Přečti si úvodní verše některého Pavlova listu. Svoje pověření většinou zdůvodňuje stejně jako Ámos. (Ř 1,1.2; Ga 1,1; 1 K 1,1) Všimni si protikladů mezi Pavlem a Ámosem i pokud se jedná o jejich vzdělání a minulost.

2. Povolání Ámose nás učí, že člověk nemusí být uznávaný „profesionál“, aby konal důležitou službu. Ámos nás však také učí, že ne každý, kdo tvrdí, že je povolán Bohem, má pravdu. Jak může církev rozeznat a využít dary svých členů a současně se chránit před těmi, kteří tvrdí, že je Bůh povolal, avšak časem se ukáže, že tomu tak není?

DOBA PODOBNÁ TÉ NAŠÍ

Am 2,7

Ámos žil v čase relativního pokoje, prosperity a požitkářství. Za vlády Jarobeáma II. dosáhl Izrael vrcholu moci. Vzrostl počet boháčů, kteří žili rozmařilým a zhýralým způsobem života. Jejich pohodlí a výstřednosti byly v ostrém protikladu k utrpení a bídě chudiny. Kontrast mezi městem a vesnicí byl stále větší a větší. Soudcové byli nečestní, vláda zkažená. Pravda a spravedlnost se staly předmětem výsměchu. Na každém kroku vládlo vyděračství, kriminalita a třídní nenávisť. Bohaté ženy nosily luxusní šaty a všechno si mohly dovolit. Alkohol podporoval kriminalitu a nemravnost, která prudce stoupala. Krvesmilstvo, krádeže a vraždy byly na denním pořádku. Mnozí o sobě tvrdili, že jsou zbožní, avšak způsob jejich života právě poznání Boha popíral. I když rozmanité náboženské formy lidi přitahovaly, náboženství bylo v podstatě uctíváním sama sebe. Objevily se znamení blížící se zkázy v podobě vojenského vpádu, ale i tyto hrozby se minuly účinkem.

1. Ámosova doba je v mnohém podobná naší. Jestliže znáš někoho, koho trápí tyto problémy, jak bys mu ukázal, že Kristus přináší uzdravení, svobodu, odpuštění a naději? Dále jsou uvedeny některé problémy, kterými se musel Ámos zabývat. Ke každému si poznamenej, jak může být Kristus jeho řešením.

- a) Prosperita, která vede k nemravnosti a zhýralosti.
- b) Sobectví a nevázanost.
- c) Nespravedlnost.
- d) Kriminalita a nemorálnost.

Biblická historie dokazuje, že v období zkoušek a nepokoje jsou lidé více otevření pro evangelium. A naopak, když se v životě daří, když lidé mají hodně možností a dostatek finančních prostředků, je mnohem těžší zasáhnout někoho evangeliem.

2. Jak bys vydal svědectví někomu, kdo má „všechno“? Jak bys poukázal na dočasnost, ale hlavně nedostatečnost všech věcí (bohatství)?

POLITICKÁ SITUACE

Ámos působil v době bezbožného izraelského krále Jarobeáma II. kolem roku 760 před Kr. Svě dílo započal dva roky před velkým zemětřesením, které muselo na obyvatelstvu zanechat silný dojem (bylo asi podobné, jaké bylo v roce 1906 v San Franciscu anebo v roce 1999 v Turecku), protože lidé začali datovat události v souvislosti s touto pohromou.

„Za vlády Jarobeáma II. se Izrael nacházel na vrcholu své moci... Jarobeám porazil Sýrii a rozšířil území severního království k severním hranicím původního spojeného království... Pokud jde o Judsko, král Uziáš si podmanil Edómce a Pelištejce, z Amónovců udělal své poddané, rozvíjel zemědělství a umělecká řemesla, vybudoval velkou a mocnou armádu, zesílil hradby Jeruzaléma...

Izraelci se cítili v bezpečí před vnějšími i vnitřními nepřáteli. Nemysleli na nebezpečí nebo zkázu. Moc Asýrie sice rostla, ale zdálo se nepravděpodobné, že by zaútočila na Izrael. Ovoce blahobytu – pýcha, luxus, sobectví a útlak – dozrávalo v obou královstvích. Kvůli uctívání býčka (PBK – telete), které zavedl izraelský král Jarobeám I., byla situace v Izraeli mnohem horší, než se na prvý pohled jevílo. (1 Kr 12,25-33) Právě uctívání býčka bylo příčinou, pro kterou Ámos i Ozeáš dostali proctví zaměřené zvláště proti severnímu království.“ (4BC 953,954)

1. Ámos nebyl jediný prorok, který žil v narušeném politickém a náboženském zřízení. Vyjmenuj další proroky, kteří měli podobné poslání, a uveď, které hříchy museli kárat.

2. Boží církev nikdy nebyla bez chyb. Jaký vztah máme mít k církvi, když vidíme její nedostatky a problémy? Jak se mohou křesťané, „kteří vzdychají a sténají nad všemi ohavnostmi“ (Ez 9,4), chránit před tím, aby se nestali žalobci svých bratří? (Zj 12,10)

ÁMOSOVA PŘIROVNÁNÍ

Ámos byl pastýřem a česačem planých fíků. (7,14) V té době se lidé dívali na pastýře svrchu. Žil na okraji pouště a její obyvatelé neměli přístup k mléku a medu severní země. „Fíky“ sykomorového stromu si obírali chudí, aby se udrželi při životě. I Ámos musel s nožem v ruce vylézt na strom, každý „fík“ rozříznout a nechat jeho hořkou šťávu vytéci. Odborníci se domnívají, že do otevřeného řezu hmyz nakladl larvy a napomohl tak kvasnému procesu. Fíky byly potom chutnější. Tento prostý člověk pouště popsal hříchy lidu pro všechny srozumitelnou řečí.

1. Vyhledej si následující verše a vypiš použité obrazy.

Am 3,12 _____

Am 4,9 _____

Am 5,19 _____

Am 6,12 _____

2. Proč Ámos používal takové obrazy? Které další biblické osobnosti používaly ve svém poselství podobné obrazy? Jaký význam má jejich používání při hlásání evangelia?

Slova jsou mocné nástroje. Jejich pomocí komunikujeme a vnímáme svět okolo nás. V našich slovech je život a smrt, jak je napsáno v knize Přísloví. (Př 18,21) To byl také důvod, proč Jan píše o Ježíši jako o „Slovu“. (J 1,1.14) Ámos si uvědomoval závažnost slov, které vyslovil. Kdyby nezvolil ta správná slova, lidé mohli být ztraceni. Proto je velmi důležité při zvěstování Božího poselství pečlivě a pozorně volit slova a obrazy.

3. Obrazy o lvech, kteří napadají lidi, v některých kulturách nejsou již účinné. Jak je možné poselství vyjadřovat tak, aby bylo „šité na míru“ kultuře, ve které žijeme?

PÁN ZJEVUJE „SVOJE TAJEMSTVÍ“

Am 3,7

Jaké úžasné zaslíbení je v tomto verši! Doslovný překlad z hebrejštiny by zněl takto: „Protože Pán neučiní *věc*, aniž by zjevil své tajemství svým služebníkům prorokům.“ Bůh slibuje, zvláště pokud jde o soud (jako v případě Ámose), že neudělá nic, pokud neodhalí „své tajemství“ prorokům, kteří potom odevzdají Boží poselství lidu.

1. Co Bůh v tomto textu říká nám, i když žijeme v jiné době?

Křesťanství je zjevené náboženství. Jinými slovy, to, co potřebujeme vědět, nám Bůh zjevuje. Nenechává na nás, abychom sami zkoušeli a hádali. To, co nám říká, je příliš důležité, než aby nás nechal o tom teoretizovat. V Ámosově poselství jde o to, že Pán Bůh nechtěl uvést strašné soudy na lid bez předchozího varování a bez poskytnutí příležitosti soud odvrátit.

2. Znáš příklady z dějin, kdy Bůh prostřednictvím proroka varuje lid, aby je ušetřil nebo připravil na blížící se soudy? Co nám poselství zjevuje o Bohu a jeho lásce k hříšníkovi, i když se v době hlásání může jevit jako velmi tvrdé, kruté a strašné? (Viz 2 Pa 20,20)

3. V jakém smyslu je život a služba E. G. Whiteové příkladem zaslíbení, že Bůh nečiní nic, aniž by to nejprve zjevil svým prorokům?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Nepravost v Izraeli v posledním půlstoletí před asyrským zjetím se vyrovnala nepravosti páchané v časech Noemových a v každé jiné době, kdy se lidé odvracejí od Boha a oddávají se cele zlu. Povyšování přírody nad Boha přírody, uctívání díla místo Stvořitele vyústí vždy v nejhorší zla. Když lid Izraele uctíváním Baale a Aštarty vzdal nejvyšší úctu silám přírody, zpřetrhal tím spojení se vším, co povznáší a zušlechťuje, a padl snadno za kořist pokušení. Když byly strženy obranné závory duše, neměli svedení žádnou zábranu proti hříchu a podlehli zlým hnutím lidského srdce.“ (PK 184)

Přečti si knihu proroka Ámose vcelku, abys měl přehled o jeho díle a poselství. Pozorně si prohlédni knihu proroka Ozeáša a porovnej, čím je přístup těchto proroků k jejich poslání podobný a čím je odlišný.

Diskusní otázky

1. Navzdory nárůstu zla a hříchů za dnů Ámose Bůh pracoval na tom, aby tento lid zachránil. I když byli velmi zlí, nebylo ještě pozdě. Ježíš Kristus nesl na kříži odplatu za hříchy těch, které Ámos varoval. Podívej se na Ámose v kontextu kříže. Jakou naději to dává nám, kteří možná právě teď zápasíme s hříchy, jež Ámos odsuzoval?
2. Znovu si přečti Am 3,7. Proč nám Bůh dává toto zaslíbení? Určitě to neznamená, že Bůh nám prostřednictvím svých proroků řekne všechno. Je to příslib toho, že nám vždy sdělí, co potřebujeme vědět. Co z toho, co Bůh zjevil prostřednictvím svých služebníků, je zvlášť významné osobně pro tebe?

Shrnutí

Ámos, „nosič břemen“, měl hlásat poselství, které mnozí nechtěli poslouchat. Ale Ámos, povoláný Bohem, poslechna a jde. Bez toho, že by ho zde na zemi nějaká lidská autorita pověřila a podpořila. Ámos hlásá, co hlásat musí, bez ohledu na to, jak nepřijemná a nevděčná je jeho práce.

HŘÍCHY OKOLNÍCH NÁRODŮ

Základní verš

*„Já kárám a trestám ty, které miluji; vzpamatuj se tedy a čiň pokání.“
(Zj 3, 19)*

Ámos byl misionář, který odešel z Judska do Bét-elu v severním izraelském království, aby Izraelcům hlásal Boží poselství o soudu. Káral modlářství, povrchní náboženství Izraelitů i stavbu svatyně, kterou založil Jarobeám. Můžeme si domyslet, že se to kněžím a vládnoucí třídě určitě nelíbilo a proroka posílali domů se slovy: „Není dost problémů ve tvé zemi, které bys měl řešit? Proč jsi vlastně přišel k nám a znepokojuješ nás?“

Ámos však neváhal zvěstovat poselství, které mu Bůh dal. Zvolil si poutavý a taktní přístup. Někteří komentátoři předpokládají, že Ámos vystoupil v Bét-elu v průběhu náboženských svátků. Tím, že veřejně napadl hříchy okolních národů, upoutal pozornost zástupů. Ámos vyjmenovává hříchy a hrozby následnými soudy takových pohanských míst, jako jsou Damašek, Gáza, Týr, Edóm, Amón, Moáb – a mezi nimi jmenuje dokonce i Judu.

Když však přestal mluvit o okolních národech a zaměřil slova soudu přímo na své posluchače, přišel o jejich souhlasný ohlas. Jak málo se na světě od té doby změnilo!

Týden ve zkratce

Proč Ámos začal své působení varovným poselstvím o soudech, které hrozí izraelským sousedům?

Jak ho zvěstoval?

Proč některé hříchy v jedné zemi odsoudil, a v jiné ne? Mohou být pohanské národy odsouzeny za hříchy, když nemají psaný Boží zákon?

Budou různé národy souzeny podle rozdílných měřítek?

ROZRUCH V BÉT-ELU

Lidem nedělá velký problém mluvit otevřeně a přímo o druhých, zvláště o jejich nedostacích. Avšak hovořit o sobě je pro každého mnohem těžší. Lidská schopnost žít v sebeklamu je udivující. Snad je to proto, že jsme příliš uzavření sami do sebe, a proto nevidíme, jací vlastně jsme. Ať je však důvod jakýkoliv, pohled na sebe samého, a zejména na své hříchy, je vždy bolestný.

Když stál Ámos tvář v tvář Izraelcům, nezačal hned s jejich hříchy, ale poukázal nejdříve na hříchy okolních národů a pak oznámil soudy, které na ně dopadnou. I když jeho posluchači žili v modlářství, naslouchali a pochopili Ámosovo poselství. Snad mu i provolávali slávu za slova soudu nad pohany. V konečném důsledku tím však odsoudili sami sebe.

1. Přečti si, jak Nátan upozornil Davida na jeho hřích. (2 S 12,1-15) V čem je Nátanův přístup podobný Ámosovu?

I když neznáme podrobnosti, umíme si představit, jak končí nadšení lidu, když Ámos začne vyjmenovávat jejich vlastní hříchy. „Pro trojí zločin Izraele, ba pro čtverý, toto neodvolám...“ (Am 2,6) Ámos obvinil izraelský národ z nespravedlnosti, krutosti, krvesmilství, přepychu, modlářství, ba i z toho, že „zabavují oděvy jako zástavu“. V porovnání s hříchy okolních národů byla jejich provinění tak závažná proto, že Izraelité dostali velké světlo pravdy.

Při čtení Písma nás překvapuje nejen hloubka odpadnutí, hříchů a úpadek Božího lidu, ale i jeho absolutní slepota. Thomas Manton napsal: „Nejprve hřích praktikujeme, potom ho obhajujeme a nakonec se hříchem chlubíme.“ Povšimněte si toho postupu. Izraelité se určitě nedostali do takového strašného stavu ze dne na den. Často to platí i o nás.

2. Když Písmo připomíná, že církev má napomínat členy, kteří se dopustili hříchu, můžeme se z dnešní části naučit něco o tom, jak to dělat? (Viz též Mt 7,3)

SOUDNÍ PROCES

Obšírná báseň (1,3-2,16), kterou Ámos odsuzuje nejen provinění národů sousedících s Izraelem, ale i hříchy Izraele, je napsaná „formou soudního procesu“.
(T. E. McComiskey) Model tohoto procesu má čtyři části:

- a) Představení žalobce a soudce
 - b) Představení obžalovaného
 - c) Obžaloba
 - d) Rozsudek
1. Z uvedeného oddílu si přečti Ámosova poselství okolním národům. Povšimni si, jak se některé výrazy o soudu opakují.

Bůh uzavřel smlouvu nejen s Izraelem, ale i s jinými národy. Slovo Hospodinovo platí v každé době a pro všechny národy světa. Na počátku Bůh uzavřel smlouvu s celým svým stvořením. S Noem tuto smlouvu obnovil a rozšířil ji na celé lidstvo. Za Mojžíše Bůh uzavřel zvláštní smlouvu s Izraelci, kteří se měli stát Božími kněžími a prostředníky této smlouvy pro ostatní národy. Dnes Kristus slouží jako Kněz a Prostředník nové smlouvy pro všechny, kteří ho přijímají, bez ohledu na jejich rasu anebo národnost. Z prvních dvou kapitol Ámosovy knihy je nám jasné, že Bůh volá k zodpovědnosti všechny národy za to, že dělaly, o čem věděly, že je zlé.

2. Myšlenka, že Bůh „uzavřel smlouvu“ i s pohanskými národy a že ony jsou za své hříchy stejně zodpovědné, má i druhou stranu: Když se mají za hříchy zodpovídat, musí mít příležitost být od těchto hříchů zachráněny. Jinými slovy, Bůh neodsoudí ty, kteří neměli příležitost být ušetřeni. Mnozí křesťané proto zápasí s otázkou: „A co ti, kteří zemřeli, aniž by slyšeli evangelium?“ Porovnej proroka Ámose s tím, co o tom píše apoštol Pavel v Ř 1,18-32. Jak nám tyto verše pomáhají vyřešit tento problém? Zavrhne Bůh někoho, aniž by mu dal příležitost být spasen?

ODSOUZENÍ OKOLNÍCH NÁRODŮ

Am 1,4

První tři národy v Ámosově seznamu národů, které Bůh potrestá, byly Sýrie, Pelištejci a Fénicie (Týr). Tyto národy žily v bezprostředním sousedství Izraele. Všimněte si však, čeho se dopustily, že na sebe přivolaly Boží hněv. Damašek použil násilí vůči svým sousedům; Gáza a Týr byly odsouzeny za určitý druh obchodu s otroky. (v. 3.6.9)

Je překvapující, že sousední národy nebyly odsouzeny za modlářství, za uctívání falešných bohů ani za zlé zacházení s chudinou. Byly odsouzeny výlučně za porušování základních lidských práv.

1. Bible učí, že „ze zákona pochází poznání hříchu.“ (Ř 3,20) Proč potom mohou tyto národy, které nedostaly Desatero, nést zodpovědnost za své hříchy? Co o tom píše Pavel v Ř 2,12-16?

I když víme, že Desatero bylo dáno ve starověku Izraeli, existují početné zmínky o tom, že mnohé další národy starověku měly podobné zákony. Například Aristoteles, který o Desateru pravděpodobně nikdy neslyšel, ve své knize „Etika“ řadí mezi zlo – kromě krádeže, cizoložství a vraždy – i nenávisť, zlomyslnost a nemravnost (je to něco podobného jako v Kázání na hoře). Samotná Bible uvádí příklady, ve kterých se pohané řídili základními etickými principy (např. Gn 12,10-20). Jak by mohl Bůh spravedlivě potrestat Sodomu a Gomoru, kdyby jejich obyvatelé nevěděli, co je dobré a co zlé?

Přicházíme k závěru, že různé národy budou souzeny odlišně, a to podle závislosti na okolnostech a světle, které dostaly. Nicméně, všichni se nalzáme ve stejné situaci. Jsme hříšníci, kteří přestoupili Boží zákon (ať ten zákon známe anebo ne). Všichni potřebujeme Ježíše jako Spasitele.

2. Co vykonal Kristus, aby každý, bez ohledu na to, kde žil a kdy žil, měl příležitost být spasen? Co se stalo na kříži a umožní to mnohým vstoupit do Božího věčného království?

ODSOUZENÍ PŘÍBUZNÝCH IZRAELE

Am 1,11

Kromě Sýrie, Gázy a Týru byly i Edóm, Amón, Moáb a Juda veřejně odsouzeni. Rozdíl byl v tom, že tyto národy byly s Izraelem v příbuzenském vztahu. Edómci byli potomky Ezaua; Amónovci a Moábci byli potomky Lotovými z krvesmilstva jeho dvou dcer; Juda tvořil kdysi s Izraelem jeden národ.

Všimněme si příčiny jejich odsouzení. Edóm „pronásledoval svého bratra mečem, odvrhl slitování, živil v sobě neustále hněv a setrval ve své prchlivosti“. (1,11) Amónovci „roztínali těhotné ženy gileádské“. (1,13) Moáb se dopustil určitého znešvěcení vůči králi Edómu. (2,1)

1. Jako protiklad si přečti Am 2,4.5. Vyjmenuj konkrétní hříchy, pro které byl odsouzen Juda.

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

Zatímco jeho pohanským sousedům hrozí trest za to, že rozparovali těhotné ženy, prodávali lidi do otroctví a ubíjeli lidi k smrti železnými smyky, bude Juda potrestán za to, že pohrdl Božím zákonem, nezachovával jeho přikázání a lhal?

Oč zde jde? Jaký princip je tady použitý? Proč jsou hříchy Judy zcela jiné než hříchy jeho sousedů? Může to mít nějakou souvislost se slovy Ježíše Krista: „Komu bylo mnoho dáno, od toho se mnoho očekává, a komu mnoho svěřili, od toho budou žádat tím více“? (L 12,48); (Viz též J 19,11)

2. Je snadné odsoudit Izraelity za jejich hříchy. Nemůže se však stát, že my, adventisté sedmého dne – vzhledem k velkému světlu, které jsme dostali – se proviníme stejně, ne-li ještě více? Izrael je jako církev věrný pouze do té míry, do jaké jsou věrní jeho jednotliví členové. Proto si musíme položit otázku: Co jsme získali my osobně z velké přednosti, která nám byla dána?

VÝZVA PRO IZRAEL

Am 2,6

Ámos pokračuje. Začal s hříchy sousedních národů, pak se obrací k vzdáleným příbuzným, potom k blízkým příbuzným a nakonec se zaměřil na samotný Izrael.

1. Vypiš hříchy vyjmenované v Am 2,6-8.

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

Kromě překrucování spravedlnosti, do něhož jsou zapleteny i peníze (jak to obyčejně bývá), je tam také útlak žijících v bídě, sexuální zvrácenost a určitý druh náboženského znesvěcování.

2. Opět si přečti Am 2,7. Jak bylo Hospodinovo jméno znesvěceno jejich skutky?

„Proti případům útluaku, křiklavé nespravedlnosti, nápadného přepychu a výstřednosti, bezuzdného obžerství a pijanství, proti nesmírné prostopášnosti a hýření své doby pozvedli svůj hlas proroci; marné však byly jejich výtky, marné bylo jejich odsuzování hříchu. »Oni však toho, kdo trestá v bráně,« prohlásil Ámos, »nenávidí, pravdomluvný se jim hnusí.« »Nevražíte na spravedlivého, berete úplatek, ubožáky v bráně odstrkujete.«“ (Am 5,10.12); (PK 184,185)

Jak mohl Izrael, národ s tak velkým světlem, padnout tak hluboko? Když přerušili své každodenní chození se svým Stvořitelem, začali uctívat stvoření místo Stvořitele. (Ř 1,25) Jejich morálka měla sestupnou tendenci, protože lidé se nedostanou výše, než jsou bohové, kterým slouží. Vyznavači býčka nemohou dosáhnout vrcholu morální slávy.

3. I dnes to funguje podobně. Ti, kteří odešli od Boha, končí uctíváním jiných „stvoření“, zpravidla sebe. Kde vidíme ovoce této falešné úcty ve společnosti? Jak se můžeme před tím ochránit?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Hospodin měl trpělivost se svými zbloudilými dítkami pokolení za pokolením, a i nyní, když se opovážlivě bouřili, stále toužil zjevit jim, že je ochoten je spasit...

Zla, jež se rozšířila po zemi, se již nedala vyléčit; a nad Izraelem byl vynesen strašný rozsudek: »Spolčencem modlářských stvůr se stal Efrajim, nech ho být.« (Oz 4,17)

Deset kmenů Izraele bude nyní sklízet ovoce odpadnutí, které mělo svůj počátek v postavení cizích oltářů v Bét-el a v Dan.“ (PK 186,187)

Stať, kterou jsme v tomto týdnu studovali, porovnej s Oz 4-8. V čem jsou si podobné, a v čem se liší?

Diskusní otázky

1. Jak se v poselství Ámose a Ozeáša spojuje Boží milosrdenství se spravedlností?
2. I když Bible jasně učí, že Bůh bude soudit národy za jejich hříchy, proč je nebezpečné připisovat národní katastrofy Božímu soudu?
3. Diskutujte o velkých přednostech, které jsme jako adventisté dostali. Které to jsou? Proč obsahují tolik požehnaní? Proč je to zároveň velká zodpovědnost?
4. Starý i Nový zákon odsuzuje bohaté, kteří utlačují chudobné. (Ex 23,6; Př 22,7; Za 7,10; Jk 5,1-7) Proč se v Bibli setkáváme s tématem ekonomického útlaku?
5. Diskutujte o tom, jak dogmatické a duchovní odpadnutí vede k morálnímu odpadnutí. Proč jsou duchovnost a zbožnost tak úzce spjaté s morálkou? Můžeme je oddělit?

Shrnutí

Ámos obdržel přísné poselství, přesto ho odevzdal velmi taktním způsobem. Tím, že se nejdříve zaměřil na hříchy okolních národů, otevřel si dveře pro varování Izraele. S Ámosem přicházíme k závěru, že i když soud čeká všechny národy, budou souzeny odlišně, a to podle světla, které dostaly. A nakonec bychom nikdy neměli zapomenout na to, že s předností přichází i zodpovědnost.

„SLYŠTE TOTO SLOVO“

Základní verš

„Půjdou spolu dva, jestliže se nedohodí?“ (Am 3,3)

Ámos káže o hříšících Izraelitů a o trestech, které s sebou hříchy přinášejí. Káže však ve jménu Hospodina, který je chce ve své lásce a slitování ochránit od přirozených následků hříchu, ale i od konečného trestu, kterým spravedlivý a svatý Bůh skončuje s hříchem. V odsouzení a hrozbách je ukryto poselství pro Izrael: „Hleďte dobro a ne zlo a budete žít.“ (Am 5,14) Toto je Boží poselství i pro nás a zůstane až do konce. Vždyť i v nebi je slyšet slova: „Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špíně – kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.“ (Zj 22,11)

Pokud je ještě naděje, Bůh chce, aby se jeho lid vrátil k spásonosnému vztahu s ním. Co může být důležitější než záchrana lidí Kristovou krví? Všechno ostatní zanikne. Není divu, že nás vyzývá: „Slyšte toto slovo“. Je to Slovo života, které nacházíme v Kristu a v jeho krvi prolité za hříchy světa.

Týden ve zkratce

Na kterou událost v dějinách izraelského národa Pán poukázal a proč?

Proč Bůh chce, abychom nezapomněli na svoji minulost?

Jakým způsobem hřích oslabuje a poškozují naši schopnost poznat dobro a zlo?

Proč Izrael porušil smlouvu, kterou Bůh s nimi uzavřel?

K čemu je to nakonec dovedlo?

„ABY NEVYMIZELY Z TVÉHO SRDCE“

Am 3,1,2

V těchto verších Bůh soustřeďuje pozornost Izraele na vysvobození z Egypta. Starý zákon se často vrací k této události. „Já jsem Hospodin, který jsem vás vyvedl z egyptské země, abych byl vaším Bohem. Proto buďte svatí, neboť já jsem svatý.“ (Lv 11,45) „Já jsem Hospodin, tvůj Bůh; já jsem tě vyvedl z egyptské země, z domu otroctví.“ (Dt 5,6) „Toto praví Hospodin, Bůh Izraele: Já jsem přivedl Izraele z Egypta; vysvobodil jsem vás z moci Egypta i z moci všech království, která vás utlačovala.“ (1 S 10,18)

1. Proč Pán Bůh připomínal Hebrejům vyvedení z Egypta? (Pozorně si přečti Dt 4,9)

Jedním z největších nebezpečí, které křesťanům hrozí, je, že zapomenou, co Kristus pro ně udělal. To je důvod, proč Bůh připomínal Izraelitům, aby nezapomněli na události, které se staly při odchodu z Egypta, „aby nevymizely z tvého srdce po všechny dny tvého života“. (Dt 4,9) Měli s nimi seznámit i své děti. Všichni se tak dovědí o velkých věcech, které Bůh pro Izraele udělal, a děti, když o tom budou vyprávět, také na to nezapomenou.

Dějiny starého Izraele však svědčí o opaku. Pro církve je to velikým poučením! S každou novou generací se stále víc a více vzdalujeme našim základům a zkušenostem našich průkopníků. Je životně důležité, aby tyto zkušenosti nevymizely z našeho srdce.

2. Lenka je adventistkou. Když se jednou ocitla v krizi, zjistila, že by byla ochotná vzdát se své víry úplně. Modlila se a Duch svatý ji vedl k obrácení. Den za dnem si připomínala události, které ji přivedly ke Kristu a do církve. Zanedlouho její víra opět zesílila. I když bychom neměli žít v minulosti, jak nám může připomínání si cest, kterými nás Pán v minulosti vedl, pomoci v současnosti?

„SPRÁVNĚ JEDNAT NEUMĚJÍ“

Am 3,10

Kdyby bylo v našem verši napsáno, že „odepřeli činit dobře“ anebo že „nechtějí jednat správně“, bylo by to značně zlé. Ale tam je napsáno, že „neumějí“ správně jednat. Jak se to mohlo stát? Jak je možné, že ti, které si Pán vyvolil „ze všech čeledí země“ (Am 3,2), lid, který obdržel takové veliké pravdy, neumí správně jednat?

Oz 4,6 o tom píše: „Můj lid zajde, protože odmítá poznání. Ty jsi zavrhl poznání a já zavrhu tebe; nebudeš mým knězem. Zapomněls na zákon svého Boha; i já zapomenu na tvé syny.“

Odpověď zní: Zavrhlí poznání – a odmítnutí poznání nevyhnutelně vede k jeho nedostatku. Když si nevážíme světla, které jsme dostali, když se ho nedržíme, nestudujeme ho, nemilujeme ho a nejednáme podle něho, potom ho dříve či později ztratíme. A když ho ztratíme, časem nebudeme ani „umět správně jednat“.

1. „Hutný pokrm je pro vyspělé, pro ty, kdo mají cvičením své smysly vypěstovány tak, že rozeznají dobré od špatného.“ (Žd 5,14) Uvažujte o tomto textu na základě dnešní části. O jakém principu se zde hovoří?

Nervová zakončení lidí postižených malomocenstvím jsou tak poškozená, že tito lidé necítí bolest. Proto se zřejmě ani nevyhýbají nebezpečným předmětům, které by jim mohly ublížit. Hřích funguje na stejném principu. Ničí naši citlivost na něj, aby se nám časem už nezdál hříšný a ani trochu zlý. Snaží se o to, abychom došli až k bodu, kdy zlu řekneme „dobro, a dobru zlo“. (Iz 5,20)

E. G. Whiteová napsala: „Každé hříšné ukojení vede k otupení duchovních sil a k oslabení duchovní a duševní vnímavosti, takže slovo Boží nebo Duch Boží může na srdce působit jen slabě.“ (VLB 337)

2. Nikdo z nás není imunní vůči problémům, kterým musel čelit Izrael ve dnech proroka Ámose. Co můžeme jako jednotlivci udělat, abychom se nechytili do pastí a nebyli otupeni hříchem tak, že nebudeme „umět správně jednat“?

PORUŠENÁ SMLOUVA

Oz 11,8

Plán spasení je jednoduchý: Lidstvo se hříchem odcizilo Bohu a Bůh prostřednictvím Ježíše Krista toto odcizení překlenul. „Neboť v Kristu Bůh usmířil svět se sebou. Nepočítá lidem jejich provinění a nám uložil zvěstovat toto smíření.“ (2 K 5,19)

Dějiny spásy toto téma opakují. Lidstvo se svojí neposlušností a hříšným životem vzdálilo Bohu. Bůh člověka ustavičně hledá a chce ho přivést zpět k sobě. (Ž 17,7.8)

Ámos přináší totéž poselství. Izrael porušil smluvní vztah s Bohem. Bůh zůstal věrný tomu, co slíbil. Lidé však dohodu nedodrželi. (Oz 6,7; 8,1; Jr 34,18)

1. Ježíšův život na zemi a jeho smrt nejlépe dokazují tuto žalostnou realitu. Ježíš udělal všechno, co mohl, aby oslovil ty, kteří ho navzdory jeho přátelskému jednání odmítali. Jak to děláme my dnes?

Německý teolog Dietrich Bonhoeffer napsal: „Na každého křesťana je položen kříž. Kristus – utrpení, které musí okusit každý člověk – nejdříve vyzývá vzdát se spojení s tímto světem. Starý člověk jako důsledek setkávání s Kristem umírá. Když se staneme učedníky, podřídíme se Kristu v jeho smrti a odevzdáme mu své životy až po smrt. Kristus vyzývá přijít a zemřít.“

2. Častou příčinou nedůvěry vůči Bohu jsou obavy z důsledků následování Krista. To se stalo v době Ámose a stává se to i dnes. Uvažuj, co tě to bude stát, když se rozhodneš následovat Krista. Když to uděláš, zkus si spočítat, co tě bude stát, když ho nebudeš následovat.

„AHARIT“ IZRAELE

Ámos 3. kapitola začíná tím, že Bůh vyjmenovává hříchy Izraele. Přečti si prvních osm veršů, které si vyžadují hlubší rozbor. Mohli bychom je shrnout asi takto:

- Vy jste mojí rodinou. Obdařil jsem vás zvláštními přednostmi. Proto je trest namístě. (v. 1.2)
- Když lev řve, v přírodě to znamená, že si chytil kořist. (v. 4)
- Pták se chytí do osidla jen tehdy, když mu je někdo nastraží. (v. 5)
- Když zazní varovná siréna, lidé mají strach. (v. 6)
- Bůh neposílá zlo, aniž by nejprve prostřednictvím proroků nezjevil svůj záměr. (v. 7)
- Když Bůh mluví, prorok musí prorokovat. (v. 8)

I když se možná zdá, že tyto výroky spolu nesouvisí, není to pravda. Všechny hovoří o neodvratných důsledcích – přirozených následcích.

1. Jak ilustruje Pavel tento zákon života v Ga 6,7?

V hebrejštině existuje výraz „aharit“. I když znamená například i „žáda člověka“, jeho doslovný význam je „to, co přichází po“, „následek“, „konečný výsledek“, „konec“, „závěr“. V Př 19,20 čteme: „Poslechni radu, přijmi i trest, abys byl napříště moudrý“ – tedy moudrost bude důsledkem, konečným ovocem (aharit).

Naše činy mají své důsledky. Dříve nebo později každý z nás uvidí svůj „aharit“. Jaký bude, to závisí na našich současných skutcích. Ámos oznamuje, že Izrael žne úrodu svých činů. Dospěl k svému „aharit“. Jestliže existuje nějaký skutek, který má nepopíratelné následky, pak je to hřích. Problémem však je, že sátan nechce, abychom mysleli na „aharit“. Naopak, naši pozornost soustřeďuje na to, co je příjemné a co probíhá právě nyní.

2. Každý z nás zná lidi, kteří trpí, a to ne v důsledku vlastní viny. Jak si to vysvětluješ?

SOUD

Poslední fází Božího soudního procesu s Izraelem je vynesení rozsudku nad těmi, kteří zanedbávali podmínky smlouvy. 11. verš oznamuje „protivníka“, kterého Bůh použije, aby zpusťošil Samař. Nepochybně je to narážka na Asýrii, jejíž vojáci odvedli Izraelity do zajetí.

Pastýř Ámos to líčí obrazem situace ovečky, která se stala kořistí lva.

1. Jak vypadá ovečka, I když ji nakonec pastýř vysvobodí z tlamy lva? Co nám to prozrazuje o počtu Izraelitů, kteří budou vysvobozeni z asyrského zajetí? (Am 3,12)

Není lehké pochopit, proč jsou Izraelité za svoje provinění tak přísně potrestáni. Nechceme to na tomto místě dávat do souvislosti s „církvní kázní“. Existují záznamy o tom, že se Asýrie chovala velice krutě k těm, které si podrobila.

Nejde o jediný případ, kdy Bůh použil vnějšího nepřítele, aby potrestal svůj lid. (Iz 13) Tak jako vždy, trest doprovázelo plenění, násilí, smrt, otroctví a množství dalších strašných neštěstí. Biblické záznamy o trestech a jejich průvodních jevech vedou mnohé k tomu, že začnou pochybovat o Božím charakteru.

2. Proč Pán Bůh potrestal svůj lid takovýmto způsobem? Víme, že Ježíš je Pán a Bůh. (Mi 5,2; J 1,1-3; Ko 1,16.17) Když čteme evangelia, setkáváme se s laskavým, milujícím a odpouštějícím Kristem. Jak tedy sladit pohled na Krista ve Starém zákoně s Kristem v Novém zákoně?

Odpověď na tuto otázku není jednoduchá. Pochopíme to pouze v souvislosti s úděsnou povahou hříchu. Velký spor není maličkost. Do tohoto velkého zápasu je vtažen celý vesmír. Jde o životně důležité otázky. Z naší lidské perspektivy mnohé věci sotva pochopíme, protože, jak to pověděl Pavel, vidíme „jako v zrcadle, jen v hádance“. (1 K 13,12) Hřích je strašný a nebezpečný.

3. Jak nám to, že Bůh visel na kříži a nesl odplatu za hříchy světa, pomáhá lépe pochopit závažnost hříchu a jeho hrozné důsledky?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Přestupníkům bylo poskytnuto mnoho příležitostí k pokání. V hodině jejich nehlubšího odpadnutí a největší bídy znělo k nim Boží poselství odpuštění a naděje: »Je to tvá zkáza, Izraeli,« pravil Bůh, »že jsi proti mně, proti své pomoci. Kdepak je tvůj král? Ať tě zachrání ve všech tvých městech.« (Oz 13,9-10)

»Pojďte, vraťme se k Hospodinu,« prosil prorok; »on nás rozsápal a také zhojí, zranil nás a také obváže. Po dvou dnech nám vrátí život, třetího dne nám dá povstat a my před ním budeme žít. Poznávejme Hospodina, usilujme ho poznat. Jako jitřenka, tak jistě on vyjde. Přejde k nám jako přívally dešťů a jako jarní dešť, jenž svlažuje zemi.« (Oz 6,1-3)

Těm, kdož již zapomněli na odvěký plán na vysvobození hříšníků svedených mocí satanovou, nabízí Hospodin vykoupení a pokoj. »Jejich odvrácení uzdravím, rád si je zamiluji,« pravil Hospodin; »neboť můj hněv se od nich odvrátil. Budu Izraeli rosou, rozkvete jako lilie, zapustí kořeny jako libanonský cedr. Jeho ratolesti se rozloží, ve své velebnosti bude podoben olivě a jeho vůně bude jako vůně Libanonu. Usednou opět v jeho stínu, budou pěstovat obilí, rozkvetou jako réva připomínající libanonské víno. – Co je mi do nějakých modlářských stvůr, Efrajime? Řekl jsem přece, že na něho shlédnu. Jsem jako zelený cypřiš; ode mne budeš mít ovoce, které poneseš.« (Oz 14, 5-9) (PK 185,186)

Diskusní otázky

1. E. G. Whiteová v knize Touha věků v souvislosti s Kristovou smrtí na kříži přišla o děsivé úzkosti z odloučení od Boha způsobené hříchem. Ježíš „v hodinách hrůzy se spoléhal na všechny dosavadní důkazy Otcovy přízně... Vždy jej rád poslouchal a i nyní se mu s vírou odevzdal“. (TV 486) Ježíš tedy myslel na předešlé zkušenosti s Bohem, které byly pro něj důkazem Otcovy lásky, přijetí a milosrdenství. Když to tak dělal Ježíš, neplatí to i pro nás? Je důležité nezapomínat na to, jak nás Bůh v životě vedl.

Shrnutí

Izraelité zapomněli, co Bůh pro ně vykonal, a přestali proto rozumět jeho cestám. Porušili smluvní vztah s Bohem a sklízeli důsledky svých činů.

PŘIPRAV SE NA SETKÁNÍ SE SVÝM BOHEM

Základní verš

„Proto s tebou, Izraeli, takto naložím. A protože s tebou naložím takto, připrav se, Izraeli, na setkání se svým Bohem!“ (Am 4, 12)

V tomto úkolu už nemůžeme Ámose chválit za taktnost, ohleduplnost a zdvořilost. Čtvrtá kapitola kupodivu začíná nadávkou. Prorok oslovuje izraelské ženy jako „bášanské krávy“, a to proto, že své manžely přinutily utlačovat jiné, aby se měly samy dobře. Bášan byl krajinou pastvin východně od Jordánu. Jako symbol bohaté pastvy představoval blahobyt manželek utlačovatelů, po kterém tak velice toužily. Tito milovníci materialismu budou vyhnáni jako první ze svého luxusu a odvedeni do zajetí. (Am 4, 1-3)

V dalších verších čteme o pěti trestech, kterými se Bůh snažil přivést Izraele k pokání. Lid však stále odmítal vzít si prorokova slova k srdci a na jeho výstrahy nedbal. Protože nečinili pokání, museli se setkat se svým Bohem a jeho soudy. Bůh však nebude soudit jen nekající se Izrael, ale jednou se před ním postaví i celý nekající se svět.

„Výzva: »Připrav se, Izraeli, na setkání se svým Bohem!« (Am 4, 12) je adresována celému světu. Je to varování pro každého. Jsme vyzváni odložit »všecku přítěž a hřích, který se nás tak snadno přichytí...« a spojit se s Kristem.“ (2 SM 116)

Týden ve zkratce

Které konkrétní hříchy přivedly na Izrael Boží soudy?

Proč Bůh netoleruje hříchů?

Co je to pokání?

Pomohlo by Izraelitům za této situace?

KRÁVY BÁŠANSKÉ

Am 4,1

Všimněte si, na který hřích Pán Bůh zvlášť poukazuje. Tyto ženy, nelichotivě nazvané „krávy“, utlačovaly chudobné. Bůh opět vystupuje proti ekonomickému útlaku. Text konkrétně nevypisuje, co dělaly. „Zřejmě jsou to narážky na násilí a podvody výstředních izraelských žen, ke kterým nutily své manžely, aby si zajistily prostředky na přepych a zhýralý život.“ (4BC 966) Ať to bylo jakkoliv, tyto ženy vykořisťovaly chudobné pro svůj osobní prospěch. Když nebudou hledat Boha, stihne je za tento hřích strašný trest.

1. Proč ti, kteří utlačují bídného, jsou podle Bible hodni odsouzení? Proč je tento hřích považován za tak zlý? (Viz Mt 25,35-40)

S myšlenkou útlaku přímo souvisí lakomství a láska k penězům. (1 Tm 6,10) Často se stává, že ti, kteří mají mnoho, chtějí získat ještě více, a to i na úkor těch, kteří mají málo nebo nemají nic. Zdá se, že to je důvod, proč tyto ženy pobízely své muže k ještě větším ziskům. Chtěly být bohatší a žít luxusněji. I když Bible není proti vlastnictví peněz, přece varuje ty, kteří utlačují a okrádají, a to zejména chudobné.

Touha po penězích, bohatství a přepychu nemusí být jen problémem bohatých. Peníze mohou být modlou i chudobných, když na nich lpějí více než na Bohu. Ať už jsme bohatí anebo chudí, ať je naše společenské postavení jakékoliv, když jsme křesťany, náš skutečný poklad by měl být v nebesích.

2. Přečti si Mt 19,21. Co tam Ježíš vysvětluje? Jak bychom to mohli aplikovat na situaci Ámose?

3. U Mk 4,19, v podobenství o rozsévači, používá Ježíš zajímavý výraz – „vábihost majetku a chtivost ostatních věcí“. Jaký mám vztah k tomu, co vlastním? A co touha být bohatý? Ovládám ji já, nebo ona ovládá mne?

BOŽÍ SVATOST

Am 4,2

1. Co znamená, že Bůh „se zapřisáhl při své svatosti“, že potrestá tento lid? Jak může svatost způsobit trest?

Bůh odmítá hřích v jakékoli formě. Někteří tvrdí, že Bůh nemůže (jako protiklad k „nechce“) akceptovat hřích, protože to nedovolí jeho dokonalá a svatá podstata. Jiní zase tvrdí, že trest za hřích je nevyhnutelný právě kvůli Boží svatosti. Ať tento výraz znamená to nebo ono, je zřejmé, že Bůh má v úmyslu potrestat ty, kteří se dopustili těchto odporých hříchů a odmítají činit pokání.

2. Co nám následující texty sdělují o Boží podstatě?

„Toto praví Vznešený a Vyvýšený, jehož přebývání je věčné, jehož jméno je Svatý.“ (Iz 57,15) „Bůh je světlo a není v něm nejmenší tmy.“ (1 J 1,5) „Já jsem Hospodin, váš Bůh. Posvěťte se a buďte svatí, neboť já jsem svatý.“ (Lv 11,44) „Volali jeden k druhému: Svatý, svatý, svatý je Hospodin zástupů, celá země je plná jeho slávy.“ (Iz 6,3) „Vyvyšujte Hospodina, našeho Boha, klanějte se směrem k jeho svaté hoře, neboť Hospodin, náš Bůh, je svatý!“ (Ž 99,9) „Nebudete moci sloužit Hospodinu, neboť on je Bůh svatý.“ (Joz 24,19) „Koho jsi haněl a hanobil? Proti komu jsi povýšil hlas a oči pyšně vzhůru zvedl? Proti Svatému Izraele.“ (2 Kr 19,22) „A já strunným nástrojem ti budu vzdávat chválu, Bože můj, za tvoji věrnost, s citarou ti budu zpívat žalmy, Svatý Izraele.“ (Ž 71,22) „Svatý, svatý, svatý Hospodin, Bůh všemohoucí, ten, který byl a který jest a který přichází.“ (Zj 4,8)

3. „Panovník Hospodin se zapřisáhl při své svatosti“, že potrestá Izraele pro jeho hříchy. Co nám Am 4,2 sděluje o blížícím se soudu vzhledem k nespravedlnosti, která dnes ve světě vládne? Proč je kříž naší jedinou nadějí, když chceme na soudu obstát před svatým Bohem?

IRONICKÁ VÝZVA

Bůh prostřednictvím Ámose používá takový způsob vyjádření, aby Izraelci porozuměli jeho výstrahám. Ve 4. a 5. verši sahá po ironii a posílá je do Bét-elu a Gilgálu, které byly středisky modloslužby. Chce tím ukázat na jejich horlivost pro falešnou bohoslužbu.

1. Jaké budou nevyhnutelné následky jejich odpadnutí? Oz 9,17

Prorok Ozeáš často používá pokolení Efrajim jako symbol odpadlického národa. Izrael nevidí katastrofální závěr zlého způsobu svého života – deset pokolení se co nevidět „stane psancem mezi pronárody“. Místo toho, aby představitelé zanechali, co jejich národ tak velice oslabovalo, namlouvali si, že až nastane vhodná příležitost, spojí se s pohany a dosáhnou politické moci, po které toužili.

„Skrze muže Božího, který se objevil před oltářem v Bét-el, skrze Eliáše a Elizea, Ámose a Ozeáše ukazoval Hospodin deseti kmenům znovu a znovu, jaké zlo plodí neposlušnost. Přes výtky a naléhání však Izrael klesal stále hlouběji do odpadlictví. »Izrael je umíněný jako umíněná kráva,« pravil Hospodin; »můj lid se zdráhá vrátit se ke mně.« (Oz 4,16; 11,7)

Byly doby, kdy soudy nebes dopadly velmi těžce na vzpurný lid. »Proto jsem je otesával skrze proroky,« pravil Bůh; »ubíjel jsem je výroky svých úst; z mých soudů nad tebou ti vzejde světlo. Chci milosrdenství, ne oběť, poznání Boha je nad zápaly. Oni však po způsobu lidí přestoupili smlouvu, ve všem se vůči mně zachovali věrolomně.« (Oz 6,5-7); (PK 184)

2. „Chci milosrdenství, ne oběť,“ co to znamená? Můžeme mít pravou zbožnost, ale přitom neprokazovat milosrdenství?

„A PŘECE JSTE SE KE MNĚ NENAVRÁTILI“

Am 4,6.8.9.10.11

1. Z veršů 6-11 vyjmenuj pět trestů, kterými je Bůh napomínal.

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____
- e) _____

Nejsmutnější nejsou ani tak tresty, které na Izrael dopadly, jako stálé odmítání poučit se z nich. Klíčový je závěr těchto veršů: „A přece jste se ke mně nenavrátili.“ Vyjadřuje, že všechny tresty měly tentýž cíl – zanechání hříchů a návrat k Bohu.

Výraz, použitý ve všech těchto verších pro „návrat“, pochází z hebrejského slova, které také znamená „kát se – činit pokání“. Jeho kořen „šuv“ tvoří základ slova „tešuvah“ (doslovně „návrat“), a je běžně chápáno jako „pokání“. V židovském myšlení je „tešuvah“ tak důležité pro lidský život, že se považovalo za jednu ze sedmi věcí, které Bůh stvořil ještě před založením světa. Pokání je také klíčovým prvkem křesťanského života. Každé místo, kde Bůh říká: „A přece jste se ke mně nenavrátili“, bychom mohli číst jako „nečinili jste pokání“.

2. Vyhledej novozákonní verše, které nám přibližují pokání. Mk 2,17; L 15,7; Ř 2,4; Zj 3,19. Jak je v nich obsažena myšlenka návratu k Bohu?

„PŘIPRAV SE, IZRAELI, NA SETKÁNÍ SE SVÝM BOHEM“

Am 4,11,12

Písmo jasně učí o Božím soudu. Těžko si můžeme představit, že Bůh, který o sobě říká, že je spravedlivý (Dt 32,4), by na konci věků nevykonal soud. Na této zemi bylo napácháno příliš mnoho hříchů, nespravedlností a zla, aby spravedlivý Bůh neprojevil svoji spravedlnost.

- 1. Izrael byl vyzván, aby se připravil „na setkání se svým Bohem“. (Am 4,12)** Vyjadřovala prorokova slova naději, nebo jim oznamoval: „Už je pozdě. Bude te sklízet, co jste zasel!“? Existuje určitá hranice, kdy Bůh prohlásí: „Už dost!“? (Viz Da 12,1; Zj 22,11)

Bůh nám prostřednictvím Krista nesččetněkrát zjevil svoji zachraňující lásku a nabízel spasení. Ale Bůh také naši vůli nikdy neznásilňoval. V tom nejdůležitějším rozhodnutí života, jestli budou nebo nebudou Bohu věrně sloužit a poslouchat ho, je lidem dána svobodná volba. Dříve nebo později bude naše rozhodnutí zpečetěno navěky. Proto hovoříme o „ukončení doby milosti“.

- 2. Boží soud na konci věků bude milosrdný i spravedlivý. Je to pro nás záruka jistoty, ale i výstraha. Co se můžeme z těchto tisíce roků starých událostí naučit, abychom nedělali stejné chyby jako Izrael?**

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Slyšte slovo Hospodinovo, synové izraelští!« znělo poselství, jež dostali naposled. »Protože... jsi zapomněl na zákon svého Boha, i já zapomenu na tvé syny. Čím je jich víc, tím více proti mně hřeší; já jejich váženost zlehčím... Ztrestám ho za jeho cesty, za jeho skutky mu odplatím.« (Oz 4,1.6-9); (PK 184)

„Poslední léta království Izrael, stíženého zlým osudem, byla poznamenána násilnictvím a krveproléváním, jaké nemá obdoby ani v nejhorších dobách bojů a nepokojů za vlády domu Achabova. Po více než dvě století rozsévati vládcové deseti kmenů vítr a nyní sklízeli vichřici. Jeden král za druhým byli vražděni, aby uvolnili místo pro jiné vládychtivé ctižádostivce. »Krále si ustanovili, ale beze mne, dosadili velmože, ale já se k nim neznám.« (Oz 8,4) Byly pošlapávány všechny zásady spravedlnosti; ti, kdo měli stát před národy země jako strážci božské milosti, »zpronevěřili se Hospodinu« (Oz 5,7) a jeden k druhému.« (PK 183)

Dvě třídy lidí. „Jeruzalémská scéna zraedy a odmítnutí Krista představuje scénu, která se odehraje v budoucích dějinách světa, až Kristus bude definitivně zavržen. Náboženský svět se přidá k prvnímu velkému vzbouření a pro neochotu přijmout Boží přikázání a víru Ježíšovu zamítne poselství milosti...“ (5BC 93) „Bůh vede spor se světem a s takzvanými křesťany, kteří přijali lži velikého odpadlíka, jsou ochotni přizpůsobit se každé skupině křesťanského světa a odmítají Boží zákon.“ (Manuscript 40, 1897)

Diskusní otázky

1. Proč Písmo ukazuje na lásku k penězům jako na kořen všeho zla? Kdy mohou být peníze nebezpečné? Jak nám desátkový systém, ale i zachovávání soboty pomáhají vypořádat se s tímto problémem?
2. Co znamená to, že Bůh je svatý? Co znamená, když řekneme, že lidé jsou svatí nebo že určitý den je svatý? Čím se liší Boží svatost od lidské a lidská svatost od svatosti dne? Co mají společné?
3. Co je skutečné pokání? Jak ho dosáhnout? Co znamená 2 K 7,10? Přemýšlej o Jidášově „pokání“. (Mt 27,3-8) Proč nebylo přijato?

Shrnutí

Prostřednictvím proroků byl Izrael mnohokrát napomínán, aby se vrátil k Bohu. On však odmítl. Pak jako přirozený důsledek přišel soud.

HLEDEJTE HOSPODINA

Základní verš

„Hleďte dobro a ne zlo a budete žít, a tak Hospodin, Bůh zástupů, bude s vámi, jak říkáte.“ (Am 5, 14)

„Každý člověk má vrozenou touhu po poznání,“ napsal Aristoteles. Otázkou však je, co chce poznat. Každý den jsme zaplavováni množstvím informací, které ale nemusí být dobré. Někdy je to právě naopak. Dějiny 20. století smutně dokazují, že rozvoj techniky zabíjí a ničí více než kdykoliv předtím.

Poznání a získávání informací roste fantastickým tempem. O mnohých věcech víme o mnoho více než předcházející generace. A jestli bude tento svět trvat ještě déle, budoucí generace bude vědět mnohem více než naše.

Máme však dostatek informací o tom, co je skutečně důležité, na čem skutečně záleží? Známe to, co je trvalé a věčné? Nebo sbíráme informace jen o tom, co je dočasné, pomíjející, co netrvá déle než malý obláček páry?

Tento úkol nás učí o Boží výzvě – nehledat to, co je dočasné a pomíjející, ale to, co trvá stále, co je věčné a co nás může změnit tak, že i my budeme žít věčně. (J 17,3)

Týden ve zkratce

Izrael byl vyzván, aby hledal Hospodina a žil. Proč život existuje jen v Bohu?

Proč nás Bůh, jako Stvořitel, vyzývá žít v něm?

Jak odpověděl Izrael?

Za jaké hříchy je Pán Bůh káral?

Jaké zaslíbení přichází s poselstvím soudu?

Jak je možné, že i navzdory jejich vzpurnému postoji vůči Bohu si stále mysleli, že jsou zahrnuti Boží přízní?

Co chtěl Ámos povědět slovy: „Mějte v nenávisti zlo a milujte dobro.“?

HLEDEJTE MNE A BUDETE ŽÍT

„Hledejte mne a budete žít,“ to je podstata Božího poselství pro svět.

1. Co mají následující verše společné?

J 14,6 _____

Ko 3,4 _____

2 T 1,1 _____

1 J 5,11.12 _____

„Ježíš je pramenem našeho života. V něm je život původní, nepropůjčený, neodvozený. V nás je potok z pramene života. Pramen života je však v něm. Náš život je něco, co jsme dostali; něco, co si Dárce po určitém čase vezme zpět. Když je náš život skrytý s Kristem v Bohu, potom, až se Kristus zjeví, i my se zjevíme s ním v slávě. Pokud jsme však na tomto světě, schopnosti, které nám Bůh dal, posvěťme ve službě pro něho.“ (MM 7)

Máme pouze dvě možnosti: život nebo smrt. Celé lidstvo se rozdělí do dvou skupin – na ty, kteří budou žít věčně, a na ty, kteří budou navěky mrtví. Třetí možnost neexistuje. Každého, bez ohledu na to, kým byl, kde žil a jaké okolnosti ho v životě potkaly, čeká na konci život anebo smrt.

A když život, věčný život nacházíme prostřednictvím Ježíše Krista jedině v Bohu, vyzývá i nás, abychom se rozhodli hledat Hospodina, a tak mohli žít. (Am 5,6 – PBK) Jiná možnost, jak získat život, neexistuje.

2. Co znamená, že život je výlučně v Bohu? Mnozí lidé Boha odmítají, a přece žijí. Jak je to možné?

STVOŘITEL PLEJÁD A ORIONU

Am 5,8

Ve své horlivé výzvě k Izraeli, aby se vrátil a hledal Hospodina (v. 6), představuje Ámos Boha jako Stvořitele, „který učinil Plejády... a povolává mořské vody...“ (5,8) Bibličtí proroci ve snaze odvrátit lid od modlářství a uctívání stvoření místo Stvořitele, velmi často hovoří o Bohu jako o Stvořiteli. Celá Bible jasně mluví o tom, odkud pocházíme: „Všechno povstalo skrze ně a bez něho nepovstalo nic, co jest.“ (J 1,3)

- 1. Proč je důležité pamatovat, že Bůh je Stvořitel, v souvislosti s tím, co jsme včera studovali? Jak tyto dvě myšlenky (Bůh – Stvořitel a Bůh – pramen života) spolu souvisí?**

Život je výlučně v Bohu, protože jedině on je Stvořitel. On stvořil život; život má původ jen v něm. Když se lidstvo pro hřích oddělilo od Stvořitele, odtrhlo se od svého jediného zdroje života.

„Nežijte tak, jako žijí pohané... Mají zatemnělou mysl a odcizili se Božímu životu pro svou nevědomost a zatvrzelé srdce.“ (Ef 4,17.18)

Podstatou evangelia a spasení je opětovné spojení lidstva s jeho Stvořitelem, s tím, kdo dal prvému člověku život. Uctívání čehokoliv jiného než Boha je falešná bohoslužba. Život máme jen v něm, v našem Stvořiteli. Když Ámos říká, že Bůh je Stvořitel, zřejmě myslí právě na to.

- 2. Proč má sobota v našem životě s Bohem takovou důležitou úlohu? Jak nám sobota pomáhá pamatovat na to, odkud máme život? Jak nás chrání před falešnou bohoslužbou, modlářstvím a hříchem, jehož ničivé následky vidíme v dějinách Izraele?**

VÝZVA K POKÁNÍ

Boží výzva k nevěrnému národu je velmi naléhavá. „Hleďte mne,“ žádá Bůh. Když se k němu vrátí, budou žít. Tak zní zaslíbení. Kdyby změnili svůj vztah k Bohu a přijali jeho podmínky, mohou se vyhnout soudům, které byly předpověděny.

1. Jak odpověděla většina lidu na Boží výzvy k pokání?

„Mnohem větší počet však byl těch, kdož vyslechli tato vyzvání a odmítli je využít. Slova poslů Božích se tak přičila nedobrym tužbám zatvrzelých, že modlářští kněží v Bét-el poslali vladaři zprávu: »Spikl se proti tobě Ámos přímo v izraelském domě. Není možné, aby země snášela všechna jeho slova.«“ (Am 7,10); (PK 186)

2. Které tři prvky obsahuje Boží výzva k pokání? Oz 10,12

- a) _____
- b) _____
- c) _____

V tomto případě se opět setkáváme s tím, že Bůh přes všechno zlo, modlářství, násilí a útlak dává svému lidu příležitost činit pokání a vrátit se k němu.

Bohu nejde jen o to, aby mu slovy vyjádřili úctu nebo čest. Bůh žádá, aby vykonali konkrétní čin. Co mají udělat? Verš: „Rozsívajte si pro spravedlnost, sklízejte pro milosrdenství,“ naznačuje, že jejich největším problémem byly vztahy a jednání s bližním. Jinými slovy, Bůh se nezajímá jen o náboženské formy. Prostřednictvím proroka Ozeáše a Ámose vzkazuje, že nesohlasí s tím, jaký vztah mají k ostatním.

Matouš byl „dobrým“ adventistou po celý život. Nekouřil, nepil, nehrál hazardní hry, neporušil sedmé přikázání. Věrně dával desátky a aktivně se zapojoval do všech sborových aktivit. Doma se však choval jako despota. Byl chladný, náročný, nelítostný, násilnický. Pro manželku a děti neměl většinou ani trochu laskavosti. I když svojí hrubost neprojevoval fyzicky, jeho jednání a slova vyvolávala u ostatních členů rodiny strach. Někteří, kteří o tomto problému věděli, se snažili s ním hovořit, ale Matouš je odmítal. Vždyť přece nekouřil, nepil a nehrál hazardní hry. Byl tedy „dobrým“ adventistou.

3. Čemu se z tohoto Matoušova příběhu můžeme naučit?

„ZNÁM VAŠE ČETNÉ NEVĚRNOSTI“

Ámos pokračuje a od falešné bohoslužby a nedostatku milosrdenství přechází ke kritice sociální nespravedlnosti. Téměř celá kniha proroka Ámose je napsána poetickou formou, přičemž v pozadí cítíme jeho skromnost a pokoru. V Am 5,10 autor používá básnickou strukturu, která je známá jako „chiastická“. Autor své myšlenky vyjadřuje v tomto pořadí: A – B, B – A. V mnohých překladech se však tato struktura ztrácí. V hebrejské Bibli bychom si to přečetli takto:

Nenávidí toho (A), kdo v braně správně soudí (B), a kdo mluví pravdu (B), toho mají v ošklivosti. (A)

Ámos tu mluví o postoji lidu k soudcům, kteří kárají zlo a brání pravdu. Obvykle sedávali v branách izraelských měst, aby byli dostupní všem, kteří jejich službu potřebovali.

V 11. a 12. verši Ámos opět napomíná lid kvůli tomu, jak zachází s chudobnými, kteří nejenže odvádějí nepřiměřenou daň, ale též nespravedlivě trpí. O těchto proviněních Hospodin praví, že jsou „četné“. Není divu, že Bůh říká: „Je to zlý čas.“ (5,13 – PBK)

1. Jaký trest postihne Izraele za jeho hříchy? Am 5,16.17

Svět, ve kterém žijeme, je plný nespravedlnosti, útlaku a bezpráví. Všude kolem nás se setkáváme s nějakou obdobou toho, o čem vypráví Ámos. Možná, že i v církvi narazíme na nějakou formu nespravedlnosti. I když v srdci toužíme po spravedlnosti, rovnosti a pravdě, často se jí nedočkáme, alespoň ne nyní. Ámos nám neslibuje, že se zlem a nespravedlností se už nikdy nesečkáme. Připomíná nám však také, že den odplaty jednou určitě přijde.

2. Jak ti pomáhá naděje, že jednou zavládne spravedlnost, smířit se se současnou nespravedlností? Znamená to snad, že od nynějška máme zlo ignorovat? Na druhé straně – jaké nebezpečí nám hrozí, když se budeme snažit vzít spravedlnost do svých rukou? Jak najít správnou rovnováhu?

„HLEDEJTE DOBRO A NE ZLO“

1. Kterou zásadu z Am 5,14.15 bychom měli aplikovat i v církvi? (Viz též Mi 3,11)

Bůh nás napomíná, že se nestačí zaměřit jen na hledání dobra. Musíme zlo nenávidět a dobro milovat. Opravdu však tuto výzvu můžeme uposlechnout jedině tehdy, když umíme rozeznat dobro od zla. Není to vždy lehké, a to zvláště pro ty, jejichž svědomí je otupeno hříchem. Francouzský filozof a spisovatel Jean Jacques Rousseau napsal: „Svědomí! Svědomí! Instinkt božského nesmrtelného hlasu z nebe. Nesmrtelný vůdce smrtelného a nevědomého stvoření.“

2. I když nám svědomí pomáhá, proč nemůže být naším jediným vůdcem? Co je naším jediným spolehlivým rádcem při rozeznávání dobra od zla? Iz 8,20

Když umíme rozlišit, co je dobré a co zlé, musíme se naučit milovat to první, a nenávidět to druhé. Dokázat to můžeme jen s pomocí Ducha svatého, který působí v našem životě. Nemáme jen milovat dobro, ale musíme i nenávidět zlo. Dá se milovat dobro, a přitom nemít v nenávisti zlo? Může člověk skutečně milovat Boha a nemít přitom hřích v nenávisti?

3. Co konkrétního můžeš udělat, abys nenáviděl zlo a miloval dobro? Každý den se rozhoduješ, na co se budeš dívat, co budeš číst, na co budeš myslet, o čem si budeš povídat. Přibližuješ se i v těchto běžných rozhodnutích k této zásadě, nebo se od ní vzdaluješ?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Bůh má na zemi církev, která zvedá pošlapaný zákon a světu představuje Beránka Božího, který snímá hříchy světa...

V tomto světě existuje církev, která v současnosti stojí v trhlině, vytváří živou ohradu a znovu buduje stará zničená místa...

Ať si všichni dávají pozor, aby neznevažovali lid ostatků, který zachovává přikázání Boží a má víru v Ježíše...

Bůh má zvláštní lid, církev na zemi, která je nepřekonatelná a jedinečná ve svém poslání učit pravdu a obhajovat zákon Boží... Když učíš, že církev adventistů s. d. je Babylón, mýlíš se.“ (TM 50,58,59)

Diskusní otázky

1. Přečti si Oz 11,1-8. Co nám tyto verše hovoří o Boží lásce k těm, které kárá?
2. Prostuduj si poslední část 15. verše o „pozůstatku Josefovou“ (Am 5,15). Mohlo by se stát, že pozůstatku (ostatku) by nebyla udělena Boží milost? Diskutujte o tom, co by tato slova mohla znamenat pro Boží pozůstatek (ostatek) dnes.
3. Jak máme chápat Boží slova „hleďte dobro a ne zlo“ (Am 5,14) v souvislosti se zákazem, který dal Bůh Adamovi a Evě? (nejíst se stromu poznání dobra a zla – Gn 2,17)
4. Co bys pověděl člověku, který říká, že se v životě řídí jen podle svého svědomí? Jaké nebezpečí mu hrozí?

Shrnutí

Život je jedině v Bohu, Dárci života. Ti, kteří chtějí žít, musí být spojeni se zdrojem života. Tento zdroj – Bůh – je také Stvořitel. Bůh volá svůj lid k pokání. Touží po tom, aby se vrátili k němu a mohli žít. Vyzývá je, aby zanechali své hříchy, mezi které patří i utlačování jiných. I když v celé zemi vládla nespravedlnost, Bůh zaslíbil, že nakonec všude zavládne spravedlnost. Jedinou nadějí pro Izraelity bylo: milovat dobro a ne-návidět zlo.

KUDY PROJDE HOSPODIN?

Základní verš

„Běda těm, kdo touží po dni Hospodinově! K čemu vám bude den Hospodinův? Bude tmou, a ne světlem! Jako když se dá někdo na útěk před lvem a narazí na něho medvěd; nebo vejde do domu, opře se rukou o stěnu a uštkne ho had.“ (Am 5,18.19)

V tomto týdnu tematicky navážeme na předešlé úkoly. Toto téma se v podstatě táhne celou Biblií: Bůh nás vyzývá, abychom zanechali hříšný a modlářský způsob života a šli za ním. Anebo, jak to pověděl Ježíš: „Kdo chce jít za mnou, zapří sám sebe, vezmi svůj kříž a následuj mne. Neboť kdo by chtěl zachránit svůj život, ten o něj přijde; kdo však ztratí svůj život pro mne, nalezne jej. Jaký prospěch bude mít člověk, získá-li celý svět, ale svůj život ztratí? A zač získá člověk svůj život zpět?“ (Mt 16,24-26)

I poselství proroka Ámose k jeho současníkům, a samozřejmě i k nám, obsahuje tuto myšlenku vyjádřenou však za jiných okolností, v jiném kontextu a jinými obrazy. Varování odevzdává pro něj charakteristicky silnými, až nevybíravými slovy, aby nikdo nemohl říci, že nevěděl, oč tady jde. Všichni, kteří Ámose slyšeli, budou bez výmluvy.

Týden ve zkratce

Proč Ámos používá obrazy z Ex?

Čím je historické pozadí druhé knihy Mojžíšovy podobné období působení proroka Ámose?

Hospodin buď pomine Izrael – projde kolem, nebo projde jeho středem. Co to znamená? Jaký je mezi tím rozdíl?

Ámos zmiňuje „den Hospodinův“; (5,18) bude to den radosti, nebo velkého žalu?

Proč Hospodin opovrhl jejich oběti, jejich hudbou a jejich „svatými shromážděními“?

Co bylo na jejich bohoslužbě tak zlé, že ji Hospodin otevřeně odmítl?

PROJDE HOSPODIN MIMO NÁROD, NEBO JEHO STŘEDEM?

Jedno z nejpřekvapivějších Ámosových varování nacházíme v 17. verši páté kapitoly, kde Bůh upozorňuje: „...projdu tvým středem“. Každý Izraelita tomu rozuměl, protože tentýž výraz je použitý v Ex 12,12, kde Bůh hovoří o tom, že „projde“ Egyptskou zemí. Pán Bůh jakoby chtěl Izraelitům sdělit, že tak, jak potrestal Egypt, potrestá i je.

1. Přečti si Ex 12,12.13. V čem je postoj Egypťanů podobný postoji Izraelitů, kterým Ámos adresoval toto varování?

Od údělu, jaký postihl Egypťany, mohlo Izraelity zachránit jenom jediné – krev. „Když tu krev uvidím, pominu vás a nedolehne na vás zhoubný úder, až budu bít egyptskou zemi.“ (Ex 12,13)

Výraz „pominu vás“ je úplně odlišný od výrazu „projdu tvým středem“, který je použitý v Ex 12,13 a Am 5,17. Tato dvě slovní spojení ukazují na dvě rozdílné situace. První případ představuje záchranu, druhý záhubu.

2. Které novozákonní texty mluví o významu krve? Proč jen krev může přinést záchranu? Žd 9,22; Zj 7,14

Bůh dnes samozřejmě nechce, abychom krví potřeli zárubně dveří na našich domech, a tak se vyhnuli „zhoubci“. (Ex 12,23) Jsme však ve stejné situaci jako Izraelité v Egyptě nebo ve dnech proroka Ámose. Vzhledem k velkému sporu mezi dobrem a zlem, dříve nebo později odplata za naše hříchy buď „projde mimo“ nás nebo „projde středem“ – zasáhne nás.

3. Co je dnes rozhodujícím faktorem vysvobození?

DEN HOSPODINŮV

Am 5,18

Izraelité byli tak zaslepeni hříchem a žili v takovém sebeklamu, že „den Hospodinův“ považovali za něco krásného a dobrého. Proto po něm toužili. Bůh je však upozorňuje, že to bude den tmy, a ne světla, den, kdy „budou utíkat před lvem a narazí na ně medvědi“. Jednoduše, nebude to nic příjemného, alespoň pro některé.

1. Vyhledej další biblické verše, které hovoří o dni Hospodinově. Co mají společného?

Sk 2,20.21 _____

Jl 2,31.32 _____

Sf 1,7.8 _____

Všechny tyto texty naznačují, že den Hospodinův bude čas soudu, odplaty a záhuby. Naproti tomu ho křesťané očekávají s radostí jako den Kristova návratu.

Vysvětlení je jednoduché: Pro někoho bude den Hospodinův hrozný; pro jiného bude dnem vysvobození a záchrany. V uvedených verších jsme se dočetli, co bude rozhodujícím činitelem.

2. Mohou mít lidé na základě uvedených textů nějakou naději, když přijde den Hospodinův? Odkud tato naděje pochází? Na co se zaměřuje? A to nejdůležitější – jak ji můžeme mít?

FORMÁLNÍ RITUÁLY

„Zjistil jsem, že z farizea mám větší strach než z hříšníka.“ (Jihoafriický spisovatel Laurens van der Post)

V celé Bibli se setkáváme s tím, jak neúnavně Hospodin napomíná Izraelity pro jejich nesprávnou bohoslužbu, uctívání model a chození za cizími bohy. V knize proroka Ámose, v páté kapitole Bůh překvapivě ukazuje, jak nenávidí jejich slavnosti a „svatá shromáždění“, a to ve dnech, které on sám ustanovil.

1. Proč Bůh opovrhl jejich svátky? Proč odehnal Izraelity s jejich písněmi? Proč nepřijal jejich oběti?

Zdá se, že Izraelité dbali na tradiční rituály, ale ignorovali jejich význam. Tyto vnější projevy jen zvýrazňovaly jejich pokrytectví. Například, pokojné oběti, které byly výrazem vděčnosti, dobré vůle a bratrství, ztrácely svůj smysl, když těm, kteří je přinášeli, tyto vlastnosti chyběly. I chrámová hudba, která vycházela z neupřímného srdce, byla nepříjemná Božímu sluchu.

Poselství je jasné: Náboženské formy a obřady, které nejsou spojené s vnitřní obnovou, změnou srdce a podřízením se Bohu, jsou nejen nesmyslné, ale Boha přímo urážejí. Pro ty, kteří si myslí, že jsou Božím svatým vyvoleným lidem, a jen stroze dodržují předepsané náboženské obřady, mohou být dokonce nebezpečné.

2. Jak nám slova jiných proroků pomáhají pochopit, co Bůh pověděl o zbytečnosti takovéto bohoslužby?

Iz 1,11-15 _____

Oz 8,13 _____

Mal 1,6-8 _____

3. Kdybychom mohli před Boha předstoupit jen dokonalí a bezhříšní, naše sbory by byly v sobotu téměř prázdné. (Asi by tam byli jen ti, kterých se právě shora uvedené verše týkají.) Jaký je rozdíl mezi hříšníky, jejichž „oběti“ Bůh nemůže přijmout a těmi, jejichž oběti mají „líbeznou vůni“?

CO BŮH POŽADUJE?

Am 5,24

Jaká jasná, srozumitelná, až ohromující jsou tato slova! Bůh se více zajímá o to, jak se chováme k ostatním, jak pomáháme utlačovaným a jak jsme čestní v každodenním životě, než pouze o naše náboženské obřady a formy. Vyžaduje spravedlnost; ne malou náhodnou spršku, ani malý potůček, ale mohutnou řeku spravedlnosti.

1. Kde je jediný zdroj takové spravedlnosti? Jak z něho načerpat?

„Cožpak má Hospodin zalíbení v tisících beranů, v deseti tisících potoků oleje? Což smím dát za svou nevěrnost svého prvorozence, v oběť za svůj hřích plod svého lůna? Človče, bylo ti oznámeno, co je dobré a co od tebe Hospodin žádá: jen to, abys zachovával právo, miloval milosrdenství a pokorně chodil se svým Bohem.“ (Mi 6,7.8)

2. Přečti si Mt 7,22. Jak tento verš souvisí s tím, o čem dnes hovoříme?

Mít vzhled pobožnosti je jednou z nejlehčích věcí na tomto světě. Nosit masku zbožnosti může každý. Být však laskavý, štědrý, skromný a soucitný je velmi těžké. Padlá lidská přirozenost je ve své podstatě sobecká, zkažená a egocentrická. Žádné náboženství (ani to pravé), náboženské formy (ani ty správné), žádná vnější ozdoba (ani ta nejkusnější), ani „zápalné oběti“, ani „pokojné oběti vykrmeného dobytka“ (Am 5,22), ani „tisíce beranů“ (Mi 6,7) nepromění zlý charakter v dobrý. Změněno může být jen srdce, které se ve víře a poslušnosti podřídí Bohu.

3. Proč je rozjímání o Ježíši – jeho životě, charakteru a oběti – nejlepším prostředkem ke změně k jeho obrazu? Představ si, že bys každý den strávil určitý čas přemýšlením o něm. Jaká změna by nastala v našich domovech, v naší svědecké službě a v našem osobním vztahu k Bohu?

„HVĚZDA SVÉHO BOHA“

Am 5,26.27

I když nám tato božstva nejsou celkem známá (učenci si nejsou jisti, kdo nebo co je Kijún), tento text ukazuje na modlářství. Jde o uctívání čehokoliv nebo kohokoliv, kromě toho, kdo jediný nás může zachránit.

Modlářství je velmi rozšířeno. Lidé hledají odpovědi a touží po naději. Touží po spasení, i když neví, co to znamená. Cítí potřebu být zachráněni. V člověku je něco, co křičí po jistotě, po smyslu života, po pevné opoře. Vždyť všechno kolem nás je tak nestálé, nespolehlivé, až nesmyslné. Mnoho lidí zná „druhý zákon termodynamiky“, na základě kterého předpovídají nefyzikálně vesmírnou smrt. Tyto pseudovědomosti prokládají průpovídkami o tom, že stejně všechno spěje k „rozpadu“ – finálnímu zničení. Proto, když nás čeká takový konec, jaký smysl má potom cokoliv?

„Buď má naše bytí jistotu, pevný základ pro naše poznání, nebo potom nemůže uniknout silám temnosti, které nás obklopují.“ (Richard Bernstein)

Lidé hledají odpovědi všude a jakýmkoliv způsobem. Ať najdou cokoliv, o čem se domnívají, že je odpovědí na jejich otázky, začnou to uctívat. To se jim potom stává bohem.

1. Co se nám může stát modlou?

Prostřednictvím Ámose dává Bůh Izraelitům možnost vybrat si. Mohou se rozhodnout mezi „pevným základem pro poznání“ - poznáním Boha jako Stvořitele a Vykupitele, anebo „silami temnosti“ – v tomto konkrétním případě Asyřany. My dnes, ať se nacházíme v jakékoliv situaci, stojíme před stejným rozhodnutím. Buď budeme uctívat Pána Boha, nebo budeme uctívat modly. Něco uctívat musíme.

2. Je v mém životě něco, co by mě mohlo přivést do „asyrského zajetí“?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Bohu projevujeme velmi málo upřímnosti a hluboké úcty. Když Kristův duch ovládne srdce, člověk se stává Božím poslem. Nejhorší hřích modlářství se vyskytuje právě v církvi. Ten, kdo se prohlašuje za křesťana, který tvrdí, že z celého srdce slouží Bohu, přijal formu modlářství. Nejhorší formou modlářství je uctívání sebe sama.“ (12 MR 330)

„Poslední velký den bude triumfem zákona. Pán se připravuje na poslední velký čin. Vstane ze svého trůnu, aby potrestal svět za všechnu nepravost. Země odhalí prolitou krev a nebude více přikrývat zabité. Kdo bude připraven snést světlo uprostřed morální tmy, jaká vládne na tomto světě? Božím záměrem nebylo, aby se zlo celé věky hromadilo, a tak lidstvo degradovalo. »Nebudeš mít jiného boha kromě mne,« zní Boží příkaz. Mezi současnými věřícími se projevuje modlářství ve stejné míře, jak to bylo i za dnů Noeho. Když budou lidé respektovat Boží příkazy, lidská rodina bude povznesena a zušlechtěna. (The Kress Collection)

Diskusní otázky

1. Může se stát, že stejná věc je pro někoho modlou, a pro jiného ne?
2. Jak rozumíme pojmu „spravedlnost“ v kontextu verše „ať se valí... spravedlnost jak proudící potok“? Je to záležitost naší víry, nebo to souvisí s každodenním životem?
3. Vyhledej v Bibli co nejvíce odkazů na „den Hospodinův“. Co nového jsi se dověděl o tomto zvláštním okamžiku?

Shrnutí

Bůh poslal Izraelitům poselství, že je Bohem soudu i Bohem odpuštění: „Potrestám vás za vaše hříchy a nepravosti, nebo vám je odpustím. Všechno závisí na vašem rozhodnutí.“

BEZSTAROSTNOST NA SIÓNU

Základní verš

*„Já kárám a trestám ty, které miluji; vzpamatuj se tedy a čini pokání.“
(Zj 3, 19)*

Mnozí současní fyzikové věří, že ve vesmíru existují čtyři důležité projevy sil: gravitační, elektromagnetické, nukleární silné síly a nukleární slabé síly. Doufají, že jednoho dne bude možno vyslovit teorii, že jde o charakteristicky odlišné aspekty téhož fyzikálního původu, sjednocujícího a ovládajícího síly vesmíru. Zdá se, že zmíněná představa je přijatelná pro všechny fyziky. Možná že tu „univerzální“ sílu objeví, možná také, že ne. My však věříme, že jedinou silou, schopnou vyjádřit, co universum je, je láska – Bůh, který je láska. Svojí smrtí na kříži za hříchy padlého, nevděčného a bezohledného světa Ježíš Kristus navždy dokázal, že největší silou ve vesmíru je Boží láska.

Při studiu tohoto úkolu budeme uvažovat, jakými různými způsoby lze lásku vyjádřit. Budeme se zamýšlet i nad tím, co Bůh „nenávidí“. Na první pohled se to může jevit jako protiklad – může Bůh nenávidět?

Týden ve zkratce

Co máme na mysli, když hovoříme o „bezstarostnosti na Siónu“?

Čím je situace tehdejšího Izraele podobná stavu v laodikejském sboru?

Co znamená, když Bible říká, že Bůh něco „nenávidí“?

Pocit viny má svoji kladnou i zápornou stránku. Jak ovlivňuje náš vztah k Bohu?

Jaký úděl čekal Izraelce, když odmítli činit pokání?

POHODLNÝ ŽIVOT

Am 6,1

6. kapitola začíná popisem těch, kteří se „mají dobře“. Cítí se dobře, jsou zdraví, vylehávají na „ložích ze slonoviny“, povalují se na drahých pohovkách, pochutnávají si na mase ze svého stáda, vymýšlejí „hudební nástroje jako David“ a mažou se „nejlepšími oleji“. (6,4-6)

„Důkazem přepychu a hýření byly postele ze slonoviny, lenošení na drahých pohovkách a hostiny z vykrmených jehňat a telat. Svě mravně zkažené duše ukájeli smyslnými písněmi a hudbou. Pili přitom víno z obětních pohárů a natírali se těmi nejjemnějšími oleji. Jejich zhýralé nitro nesoucítilo s utrpením Josefa (chudobnými bratry). Ani bližící se pohroma, kterou naznačovala vzrůstající dobytvačnost Asyřanů, ani varování proroka Ámose, nevyvolala tu správnou odezvu v srdcích, která byla zahlcena hýřením a hlučnými radovánkami.“ (H. Hailey)

1. Přečti si Am 2,7.8. Čím je Ámosova doba podobná životu v Sodomě?

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

Ježíš vysvětluje svým učedníkům: „Znovu vám říkám, snáze projde velbloud uchem jehly než bohatý do Božího království.“ (Mt 19,24) Ježíš vyslovil tato slova po rozhovoru s bohatým mládencem. Tentýž princip nacházíme i u Ámose. Bůh napomíná, varuje a zachraňuje lid, který, jak se z vnějšího pohledu zdá, se má dobře. Není divu, že zasáhnout ho slovem, není tak snadné.

2. Na krabičkách cigaret je upozornění, že kouření škodí zdraví. Jaké upozornění bychom napsali na „balík bohatství“ anebo na falešnou jistotu náboženství?

BEZSTAROSTNÁ LAODIKEJA

Zj 3,17

Přečti si poselství určené Laodikeji a potom ho porovnej s Ámosovým poselstvím v 6,1-6.

1. Co mají tato dvě poselství společné? Čím se odlišují? Zabývají se stejnými problémy? Kterými?

Asi největším rozdílem mezi těmito dvěma poselstvími je to, že Ámos se soustřeďuje většinou na hmotnou stránku – ekonomickou oblast a materiální blahobyť. Poselství určené pro Laodikejské není zaměřeno na hmotné zabezpečení církve, ale na její duchovní stav. Zdá se, že hlavním problémem Laodikeje nejsou peníze. Laodikejští si myslí, že jejich duchovní stav je v pořádku. Jak jsme se učili v minulém úkolu, Izraelci smýšleli o sobě stejně. Nelze však pochybovat o tom, že k duchovnímu úpadku Izraelců napomohlo právě bohatství.

2. Přečti si Zj 3,19. Co můžeme najít společného mezi tím, co Bůh v textu vzkazuje Laodikejským, a tím, co promlouvá prostřednictvím proroka Ámose k Izraelcům?

Církev adventistů s. d. je rozšířená po celém světě. Někteří její členové jsou velmi bohatí, jiní velmi chudí. Ať už však jsme bohatí anebo chudí, naše hodnota pro Boha je stejná. Za vykoupení každého člověka zaplatil stejnou cenu. Za vykoupení bohatého není třeba zaplatit více, než za vykoupení chudáka. Jejich hodnota je úplně stejná, a je nesmírně veliká. (1 Pt 1,18.19)

3. Poselství určené Laodikejským platí i pro nás. Jaké řešení v něm Bůh nabízí?

KDYŽ BŮH „NENÁVIDÍ“

Am 6,8

Ústředním tématem celé Bible je poselství o tom, že náš Bůh je Bohem nekonečné lásky, slitování a milosrdenství. Proto, když Bůh říká, že něco „nenávidí“, musíme dobře poslouchat.

1. Co Bůh podle následujících veršů nenávidí?

Dt 12,30-31 _____

Dt 16,22 _____

Ž 11,3 _____

Př 6,16-19 _____

Mal 2,16 _____

Ámos oznamuje, že Pán Bůh „nenávidí“ pýchu Jákoba a „jeho paláce“. (6,8) „Izraelité si zajistili přepych nečestným způsobem, a to zejména nespravedlivým postojem vůči chudým... Nenávist vůči Jákobově „vznešenosti“ a jeho „palácům“ ukazuje, že Bůh nemá v nenávisti člověka, ale jeho hříšné skutky.“ (4BC 974) Domnívali se, že když mají hojnost, znamená to Hospodinův souhlas s jejich jednáním a projev Božího požehnání.

2. Jako křesťané věříme, že Bůh se nám nejdokonaleji zjevil prostřednictvím Ježíše Krista. Jen obtížně si umíme představit Boha, který nenávidí. A přece existují věci, o kterých Bible říká, že je Bůh „nenávidí“. Jak tomu rozumíme? Co znamená, že Bůh „nenávidí“? Je jeho nenávist podobná naší, lidské nenávisti?

JMÉNO HOSPODINOVO

Am 6,10

Verše v Am 6,9,10 popisují budoucnost. Oznamují, jaké následky dopadnou na Izrael za jeho hříchy. Zajímavý je závěr desátého verše, kde se píše: „Tiše! Jen nepřipomínat jméno Hospodinovo.“ Protože „jméno Hospodinovo“ je v hebrejské Bibli předmětem chvály, úcty, radosti, síly a vysvobození (Ex 33,19; Dt 31,3; 20,7; Ž 116,4; Sk 2,21), je až neuvěřitelné, že v té době si jeho jméno nepřipomínali.

Biblický komentář uvádí několik možných důvodů, proč Izraelité v této situaci nechtěli vyslovovat jméno Hospodinovo:

1. Cítili, že křičet k Hospodinu, na to je už příliš pozdě. Zmocňovalo se jich zoufalství.
2. Nechtěli si připomínat jméno Hospodinovo pro svoji nevěru.
3. Obviňovali Boha za soudy, které na ně přišly.
4. Domnívali se, že kdyby vyslovili jméno Hospodinovo, jiní by se jim vysmívali. (4BC 974)

1. Který důvod z tvého pohledu by byl nejpravděpodobnější?

Jednou z možných příčin mohlo být také vědomí viny. Pocit viny je mocnou zbraní v rukou nepřítele. Ohlásí se vždy, když se dopustíme hříchu. Být si vědom své viny není zlé. Svatý Duch probouzí naše svědomí, aby nás přivedl k pokání a dovedl ke kříži. V tomto případě je pocit viny v určitém smyslu „dobrý“. Na druhé straně nám však vědomí viny zabraňuje přijít k Bohu, protože se cítíme velice hříšníci. A tehdy je to zlé. Cítíme, že jsme zašli příliš daleko, než abychom mohli prosit o milost a odpuštění. Jako Izraelité se bojíme „připomínat jméno Hospodinovo“. Cítíme, že z naší strany by to byla troufalost, myslet si, že by nám mohlo být opět odpuštěno. Takovým způsobem využívá pocit viny nepřítel. Satan ho vždy rád použije, aby nám zabránil přijít k léku, který potřebujeme – a tím je kříž.

2. Jak bys představil Kristovo smíření člověku, který trpí chorobným pocitem viny? Jak bys mu pomohl pochopit, že i když udělal cokoliv, Spasitel mu chce a může odpustit a uzdravit ho?

ASYRSKÉ ZAJETÍ JE JISTÉ

Am 6,14

K popisu situace, ve které se Izrael nacházel, použil Ámos ve verších 11-13 zvláštní obrazy. Zajímavá je zejména otázka ve 12. verši: „Může být skalisko zoráno dobyt-kem?“ Ámos změnil způsob, ale poselství zůstává stále stejné: Protože jste odmítli pokání, přijde soud.

1. Který národ splnil úlohu zhoubce severního království? Am 6,14; 2 Kr 18,9.10

Asyrský král Tiglat-pileser III., který si zřejmě objednal vraždu izraelského krále Pekacha, dosadil na trůn Hóseu jako vazalského krále a požadoval od něj odvádět těžké daně. Hósea se v zoufalé situaci spojil s Egyptem. Šalmaneser, který nastoupil po Tiglat-pileserovi, zaútočil na Izrael u Samaří. Město obsadil pravděpodobně v posledním roce své vlády, tedy v r. 723-722 před Kr.

„Zkáza, která zachvátila severní království, byla přímým soudem z nebes. Asyřané byli pouhým nástrojem, který Bůh použil k provedení svého záměru...

Protože »opustili všechna přikázání Hospodina, svého Boha, a odlili si sochu, dva býčky, udělali si posvátný kůl, klaněli se veškerému nebeskému zástupu a sloužili Baalovi«, a tvrdošjně odmítali kát se, proto Hospodin »pokořil je a vydal je do rukou plenitelů, až je vůbec od sebe odmrštil« podle jasného varování, jež jim poslal »skrze své služebníky proroky.«“ (PK 189,190)

2. Co znamená výrok: „A přece jste učinili z práva jed, z ovoce spravedlnosti pelyněk?“ Am 6,12

3. Jak bys pomohl těm, kteří se nemohou vyrovnat s dějinami Písma, kde jeden národ, aby vykonal Boží soud, vyhladil jiné národy? Jak bys takovéto případy vysvětlil?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Hroznými soudy, které uvalil na deset kmenů, sledoval Hospodin moudrý a milosrdný cíl. To, co nemohl skrze ně vykonat v zemi jejich otců, pokusí se Hospodin uskutečnit tím, že je rozptýlí mezi pohany. Boží plán pro spásu všech, kdož budou hledat odpuštění skrze Spasitele lidstva, musí být splněn; a soužením, jež dopustil na Izraele, připravoval Bůh cestu k tomu, aby jeho sláva byla zjevena mezi národy země. Ne všichni z těch, kteří padli do zajetí, byli tvrdošíjní. Byli mezi nimi takoví, kteří zůstali věrni Bohu, a další, kteří se pokoušeli před Bohem. Skrze ně, »syny Boha silného a živého« (Oz 2,1), uvede Bůh zástupy lidí v říši asyrské k poznání vlastností své povahy a blahodárnosti svého zákona.“ (PK 190)

Diskusní otázky

1. Je rozdíl mezi chudým a bohatým člověkem vzhledem ke kříži a spasení? Jsou bohatí stejní jako všichni ostatní lidé? V jakém smyslu jim hrozí, že budou horší?
2. Každá stránka knihy proroka Ámose svědčí o vzdoru, s kterým se lid stavěl k Božím napomenutím. Proč byli tak vzpurní? Všechno, co je v Bibli zaznamenáno, bylo napsáno k našemu napomenutí. (1 K 10,11) Jaké poučení si můžeme vzít z toho smutného údobí izraelského národa? Může se stát, že i my budeme tak slepí a tvrdohlaví, a vůbec si to nebudeme uvědomovat? Uvažujte o tom v souvislosti s poselstvím pro Laodikejské.
3. U Am 6,3 je napsáno: „Zažehnáváte zlý den Božího trestání.“ („Myslíte si, že den pohromy je daleko.“ – PBK). Co to znamená? Který novozákonní text popisuje podobnou myšlenku? V jakém smyslu děláme totéž?
4. Napiš si svůj vlastní seznam věcí, o kterých si myslíš, že je Bůh nenávidí. Jestli máš k dispozici konkordanci, vypiš a porovnej verše, které zmiňují toto téma.

Shrnutí

Soud na Izrael přišel právě tehdy, když jeho obyvatelé žili bezstarostně a úplně ignorovali Boží varování.

PRVNÍ VIDĚNÍ – KOBYLKY A MODLITBA

Základní verš

„Běda, ten den! Blízko je den Hospodinův! Přivalí se jako zhouba od Všemohoucího.“ (Jl 1,15)

Zničily roje kobylek jižní část izraelského království skutečně, anebo to bylo jenom výstražné znamení zkázy? Ať to bylo jakkoliv, Ámos a Jóel upoutali pozornost posluchačů a vyjádřili svoje poselství živým a jasným způsobem, aby nikdo nepřehlédl neobvyklý smysl a aktuálnost této znepokojující zprávy.

Záměrem Ducha svatého však bylo něco více. Dramatizování událostí, charakteristické zvláště pro popis záplavy kobylek proroka Jóele, jasně naznačuje, že proroctví o kobylkách se vztahuje i na poslední dobu. Chce nás upozornit na hodinu soudu. Samozřejmě, že tak Bůh varoval především lid tehdejší doby. Ale ta proroctví byla napsána pro výstrahu také nám. Pět vidění zaznamenaných Ámosem upozorňuje na soudy, které přišly na starý Izrael. Oč důležitější jsou však pro ty, kteří žijí v posledních dnech! První z nich budeme studovat tento týden v Am 7,1-3.

Týden ve zkratce

Na jakou pohromu upozorňoval Ámos Izraelity?

Byla to skutečnost nebo symbol?

Proč byl Hospodin nad tím „jat lítostí“?

Jakou úlohu v tom sehrál Ámos?

Jaký význam má přímluvná modlitba?

Co znamená mít Prostředníka?

Jak souvisí zpráva o kobylkách v knize Jóele s Ámosovým varováním?

PRVNÍ VIDĚNÍ

Am 7,1

Až dosud jsme studovali v knize proroka Ámose slova, která prorok, hovořící ve jménu Hospodinovu, adresoval Izraelitům. Na začátku sedmé kapitoly je určitá změna: „Toto mi ukázal Panovník Hospodin.“ Doslovný překlad hebrejského textu je: „Hospodin způsobil, abych viděl.“ Takto Písmo běžně vyjadřuje, že prorok měl vidění. Nastala tedy změna ve způsobu, jakým prorok dostává poselství. Ve vidění je mu ukázáno, co má odevzdat Izraelitům.

1. Přečti si první tři verše 7. kapitoly. Co viděl Ámos v tomto vidění?

Teologové nejsou jednotní v tom, jestli šlo opravdu o skutečnou událost – to znamená, že na Izrael se přihnalo obrovské mračno hmyzu a zničilo celou úrodu – anebo to byl obraz, znázorňující asyrské vojsko, které zpusťošilo celou zemi. Obě vysvětlení jsou možná. V obou případech je však poselství stejné: Na lid, který se odmítá kát ze svých hříchů a nechce se vrátit k Bohu, přijdou Boží soudy.

Prorok Ámos ve své knize zdůrazňuje, že tu jde o hodně. Lidé stojí před rozhodnutím – buď budou činit pokání, nebo je stihne velká pohroma. Jinými slovy, co Bůh říká, myslí vážně. Tady jde o věčné spasení lidí a o ospravedlnění Božího charakteru před celým vesmírem. Když se trest zdá být příliš tvrdý, je to proto, že jde o životně důležité, závažné a rozhodující otázky, které mají věčné důsledky. Musíme na to pamatovat vždy, když si klademe otázku, proč musel Izrael nést takové strašné následky. Ty jim měly ustavičně připomínat velký spor mezi dobrem a zlem – zápas, do kterého je vtažen i každý z nás.

HOSPODIN LITOVAL

Am 7,2.3

Am 7,3 přináší zajímavý výraz: „Hospodin byl nad tím jat lítostí.“ Jakoby se díky Amosově přimluvě Hospodin rozhodl, alepoň dočasně, nevést na Izrael pohromu.

Co znamená, že Hospodin „byl jat lítostí“? Hebrejský výraz „naham“, použitý v tomto případě, není tentýž jako v předešlých kapitolách, kde se píše o tom, že se má lid kát a „vrátit se zpět“. Tento výraz může také znamenat „mít soucit, lítost, želeť“, a to dává celému kontextu jiný smysl.

1. Uvedené následující verše mluví o tom, že Bůh něčeho litoval. Co se můžeme z každého verše naučit?

Ex 32,9.10.14 _____

1 S 15,35 _____

Jr 42,10 _____

Boží lítost je úplně jiná než lítost člověka. I když výraz „Hospodin byl nad tím jat lítostí“ je spojen s mnoha filozofickými a teologickými úvahami o Božím předzvědění a naší svobodné vůli, tyto i další verše ukazují, že to, před čím Bůh prostřednictvím proroků varoval, může být odvráceno, když lid splní Bohem určené podmínky. Jinými slovy, tento pojem úzce souvisí s tzv. podmíněnými proroctvími. Podmíněné proroctví je proroctví, jehož vyplnění je závislé na tom, jestli jsou určité podmínky splněny, nebo ne.

Velkou úlohu sehrává postoj lidí. Když poslechnou, předpověděné neštěstí se nestane; když ne, přijde pohroma.

Jako lidské bytosti se můžeme svobodně rozhodovat a naše rozhodnutí ovlivňují naši budoucnost. Rozumně používat svobodu rozhodování je životně důležité, protože na tom závisí i náš věčný úděl.

PROSTŘEDNÍK I.

1. Prostuduj si následující verše. Co mají společné?

Ex 32,32 _____

1 Kr 8,50 _____

Da 9,16-19 _____

Am 7,2 _____

Všechny verše mají jednu společnou myšlenku: Boží lid zhřešil. Má však někoho, kdo se za něho před Bohem přimlouvá.

K takové situaci došlo i v případě proroka Ámose. Aby odvrátil blížící se katastrofu, sám prorok Ámos se přimlouvá u Boha za svůj lid. „Panovníku Hospodine, odpusť, prosím! Jak Jákob obstojí? Je tak nepatrný!“ (7,2) A Bůh vyslechl jeho volání.

Tyto texty představují „přímolvnou modlitbu“. Bible často hovoří o tom, že modlitba způsobuje změnu, a to nejen v našem vlastním životě, ale i v životě těch, za které se modlíme. Proto je pochopitelné, že nás Bible mnohokrát vyzývá, abychom se nemodlili pouze za sebe, ale i za druhé. Bůh by nás nevyzýval modlit se, kdyby modlitba nemohla měnit věci. I když jsme sotva schopni pochopit, jak to funguje, je jasné, že modlitba působí!

„Vyznávejte hříchy jeden druhému a modlete se jeden za druhého, abyste byli uzdraveni. Velkou moc má vroucí modlitba spravedlivého.“ (Jk 5,16)

2. Modlitba je jedním z největších tajemství křesťanské víry. Jen ti, kteří se modlí a vyzkoušeli moc modlitby, vědí, jak je důležitá, i když ne vždy chápou, jak funguje. Čím je dýchání pro život, tím je modlitba pro duchovní život. Vypiš důvody, proč je modlitba, a zvlášť přímolvná modlitba, důležitá nejen pro ty, za které se modlíme, ale i pro nás, kteří se modlíme.

PROSTŘEDNÍK II.

Ř 8,34

„Proto přináší dokonalé spasení těm, kdo skrze něho přistupují k Bohu; je stále živ a přimlouvá se za ně.“ (Žd 7,25)

I když Ámos a s ním mnozí jiní plnili úlohu prostředníků, jediným skutečným Prostředníkem podle Písma je Ježíš Kristus. V textech, které jsme včera studovali, mnozí teologové vidí předobrazy na Krista. Ti, kteří se přimlouvali za svůj lid, jsou příkladem toho, jak se Kristus, náš Prostředník přimlouvá za nás.

1. V čem jsou tyto starozákonní osobnosti předobrazem (typem) na Krista? V jakém smyslu znázorňovali Kristovo dílo pro nás?

Bible učí, že potřebujeme prostředníka. Hřích vytvořil mezi svatým Bohem a nesvatým stvořením takovou propast, že stvořené bytosti nemohou před Bohem obstát. Z toho, jak lidé reagovali na Boží zjevení, poznáváme, jaký obrovský kontrast je mezi Bohem a lidmi, mezi svatostí a nesvatostí. Vždycky, ba i v případě „svatých“ mužů, nesvatost nemohla snést svatost.

Když se Hospodin zjevil Mojžíšovi v hořícím keři, Mojžíš si „zakryl tvář, neboť se bál na Boha pohledět“. (Ex 3,6) Když Jób zahlédl Boha, zvolal: „Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem. Proto odvolávám a lituji všeho v prachu a popelu.“ (Jb 42,5.6) Když Izajáš viděl Boha sedícího na trůnu, jak se mu andělé klanějí a oslavují jeho svatost, zvolal: „Běda mi, jsem ztracen. Jsem člověk nečistých rtů a mezi lidem nečistých rtů bydlím, a spatřil jsem na vlastní oči Krále, Hospodina zástupů.“ (Iz 6,5) Ezechiel, Pavel i Jan, každý jiným způsobem a za jiných okolností, zahlédli Boha. Jejich reakce však byla vždy stejná: Padli před ním na zem, neschopní snést ten pohled.

2. Co znamená pro nás dnes, že Ježíš stojí mezi námi a Bohem jako náš Prostředník? Jak to může ovlivnit náš každodenní život a zvláště náš osobní zápas s hříchem?

KOBYLKY

Určitý náznak toho, že kobyly mohly být hrozbou pro celou zemi, nacházíme v knize proroka Jóele, který nebezpečí popisuje mnohem podrobněji.

1. Co o této hrozbě čteme? JI 1,4-15

Všimněte si, jak se ve 4. verši děj stupňuje. Housenky vystřídaly kobyly. Po kobylykách přišli brouci. A to, co zbylo po nich, sežrala jiná havěť.

Někteří předpokládají, že se tu jedná o vývojová stadia kobylek:

„Gazam“ – Nejpravděpodobněji jde o kobyly v první etapě jejich vývoje, když ještě nemají křídla, proto jsou podobné housenkám.

„Jeleg“ – Stěhovavé kobyly v dalším stadiu vývoje (nymfy), kdy, i když vypadají jako dospělé kobyly, ještě nejsou okřídlené.

„Arbeh“ – Předpokládá se, že jde o africký druh stěhovavých kobylek. Mračna těchto okřídlených dospělých jedinců zaplavila celou zemi a naložila vajíčka. V Palestině se to stávalo velmi často.

„Chasil“ – Podle německého vědce F. Bruijela jsou to dospělé kobyly ve stadiu, kdy odlétávají z Palestiny.

2. Co zapříčinilo tuto „ekologickou“ katastrofu? Jaké je z ní východisko?

Mnohem důležitější, než to, co tyto čtyři stupně znamenají, je jejich poselství – blíží se totální zpuštění. Celá pole jsou pokrytá kobylykami, které sežraly i tu poslední rostlinu. Zůstalo po nich sucho, hlad a spoušť. Podobně jako Ámos, i Jól se nesoustřeďuje na samotné kobyly, ale na katastrofální události dne Hospodinova, jehož předzvěstí jsou i kobyly. Kdykoliv v dějinách Izraele nastal „den Hospodinův“, jeho události překonaly všechny představy současníků. Podobně i události času konce a posledního dne Hospodinova nebudou mít v historii žádnou obdobu. (Da 12,1)

3. Jedním z našich nejtěžších zápasů je žít zodpovědně na této zemi a pamatovat přitom na blízkost konce. Nechceme ignorovat znamení konce. Nemá však smysl zbytečně se jimi trápit a dělat si starosti. Jak najít správnou rovnováhu a žít zodpovědně s vědomím blízkého konce?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Kristus byl ukřižovaný za naše hříchy. Vstal z hrobu, aby nás ospravedlnil. Vítězně vyhlásil: »Já jsem vzkříšení i život«. Ježíš žije jako náš Prostředník a přimlouvá se u Otce. Nesl hříchy celého světa. Nedovolil, aby jediný smrtelný člověk nesl hřích někoho jiného. Nikdo neunese ani tíži vlastních hříchů. Jen ten ukřižovaný je nesl všechny. Kdo věří v něho, nezahyne, ale má věčný život. Učedník Ježíše Krista, když se snaží o dokonalost charakteru, je v jeho milosti schopen obstát v každé zkoušce a utrpení. Když však odvrátí svůj pohled od Ježíše k někomu nebo něčemu jinému, může se stát, že udělá chybu. Jen co zpozoruje nebezpečí a opět upře svůj zrak na Ježíše, který je nadějí věčného života, půjde přesně ve stopách svého Pána a jeho cesta bude bezpečná. Má radost a říká si: Ježíš je můj živý Prostředník před Bohem. Přimlouvá se za mne. Je to můj Obhájce. Obléká mne do dokonalosti své vlastní spravedlnosti. Jediné, co si přeji, je, aby mě zmocnil nést hanbu a potupu pro jeho drahé jméno. Když dovolí, abych snášel utrpení, posilní mě svojí milostí a potěší svojí přítomností, aby tím bylo jeho jméno oslaveno.“ (EGW, RH, 12.5.1896)

Diskusní otázky

1. Proč si Bůh vybral právě kobyly pro znázornění na Izrael se blížící pohromy, ale i posledních událostí konce světa?
2. Jsou všechna proroctví podmíněná? Jak je to s Kristovým proroctvím o jeho návratu na nebeských oblacích? Podle čeho určíš, které proroctví je podmíněné, a které není?
3. V jedné americké nemocnici sledovali nedávno dvě skupiny pacientů. Za jednu skupinu pacientů se někdo modlil, za druhou ne. K velkému překvapení lékařů, první skupina pacientů se vyléčila mnohem dříve než druhá. Jak tomu jako křesťané rozumíme? Které otázky přitom vyvstávají?
4. Pozorně si přečti 1 J 2, 1. Jak nám tento verš pomáhá pochopit, co znamená mít Ježíše jako Prostředníka? Které další texty nám přibližují tento aspekt Kristovy služby?

Shrnutí

Prostřednictvím Ámose Bůh ustavičně upozorňuje lidi na blížící se katastrofu, ať už v době Ámosově nebo naší. V těchto varováních však nacházíme i zaslíbení a poselství naděje.

DRUHÉ VIDĚNÍ – SOD OHNĚM

Základní verš

„Když tedy se toto vše rozplyne, jak svatě a zbožně musíte žít vy, kteří dychtivě očekáváte příchod Božího dne! V něm se nebesa roztaví v ohni a živly se rozpustí zárem.“ (2 Pt 3, 11. 12)

Četné texty Písma spojují konec světa s ohněm, který zničí hřích i hříšníky. Svět se změní ve velký „kotel“ asfaltu, síry a popela – v „peklo“.

Někdy je těžké spojit takovýto obraz světa s milujícím Bohem, zvláště takovým, jaký se nám představil v Ježíši Kristu. Když však pochopíme účel, odhalíme pozadí a vidíme konečný výsledek tohoto ohně, zjistíme, že to všechno Bůh dělá z lásky k člověku.

Pochopit oheň „pekla“ můžeme jen tehdy, když si uvědomíme, že Ježíš Kristus už takovým „ohněm“ procházel za nás – a to na kříži. Na Golgotě Ježíš sestoupil do „pekla“, aby nikdo z nás, kteří jsme si to zasloužili, jím už nikdy procházet nemusel. Jakkoliv strašné a děsivé „peklo“ je, nikdo nebude trpět více než Ježíš, který jediný si to vůbec nezasloužil.

Týden ve zkratce

V Bibli se setkáváme s ohněm buď jako prostředkem trestu, anebo jako prostředkem očištění. Jaký je v tom rozdíl?

Co se stalo na kříži a dalo všem lidem příležitost dosáhnout spasení?

Jaký je konečný úděl bezbožných?

V minulém úkolu jsme vzpomínali tzv. podmíněná proroctví. Jaká to jsou?

Kdy je proroctví podmíněné, a kdy ne?

TREST A OČIŠTĚNÍ

Am 7,4

Ve druhém vidění Ámos vidí oheň seslaný Hospodinem. Toto není jediný případ, ve kterém starozákonní autor použil oheň jako symbol Božích soudů.

„Hospodin začal chrlit na Sodomu a Gomoru síru a oheň; od Hospodina z nebe to bylo.“ (Gn 19,24)

„Áronovi synové Nádab a Abihú vzali každý svou kadidelnici, dali do ní oheň a na něj položili kadidlo. Přinesli před Hospodina cizí oheň, jaký jim nepřikázal. I vyšel oheň od Hospodina a pozřel je, takže zemřeli před Hospodinem.“ (Lv 10,1.2)

„Až vyjdou, spatří mrtvá těla mužů, kteří mi byli nevěrní. Jejich červ neumírá, jejich oheň neuhasne; budou strašlivou výstrahou všemu tvorstvu.“ (Iz 66,24)

- 1. Vyhledej další biblické verše, které píší o tom, že k provedení soudu Bůh použil oheň. Smysl těchto veršů je negativní, to znamená, že oheň vnímáme jako něco, co je „zlé“. Uveď případy, kdy můžeme oheň chápat jako něco „pozitivního“.**

Oheň v Bibli představuje nejen trest, ale je také symbolem očistění, zušlechtění nebo zdokonalení.

Kněz Eleazar řekl bojovníkům, kteří se účastnili bitvy: „Toto je nařízení zákona, který vydal Hospodin Mojžíšovi: Zlato, stříbro, měď, železo, cín a olovo, vše, co snese oheň, přepálíte ohněm a bude to čisté; musí se to však očistit od hříchu také očistnou vodou. Všechno, co nesnese oheň, properete vodou.“ (Nu 31,21-23)

Přečti si, jakým způsobem a za jakým účelem je oheň použitý u Iz 6 a Mal 3,1-3.

- 2. Přečti si 1 Pt 4,12. Každý z nás už určitě okusil „oheň utrpení“, který očisťuje. V ohni soudu se však ocitnout nemusíme, protože Ježíš prošel ohněm na kříži místo nás. Jak nás může Kristova oběť na kříži ochránit před posledním soudem? Jak nám současný „oheň utrpení“ může pomoci, abychom se neocitli v ohni konečného soudu?**

DRUHÁ SMRT NA KŘÍŽI

2 K 5,21

Na kříži Ježíš zemřel „druhou smrtí“. (Zj 20,14; 21,8) Nemohla to být smrt první – ukončení života, kdy začíná rozklad těla – protože touto smrtí zemřel doposud každý člověk, bez ohledu na to, jestli byl křesťan, nebo ne. Na tom Ježíš svojí smrtí na kříži nic nezměnil. Od této smrti nás neuchránil. Ušetřil nás však od „druhé smrti“ – smrti ohněm, smrti, která přichází následkem Božího spravedlivého rozhořčení nad hříchem. Ježíš visí na kříži. Na kříži snáší muka druhé smrti místo nás.

1. »O třetí hodině zvolal Ježíš mocným hlasem: „Eloi, Eloi, lema sabachtani?“, což přeloženo znamená: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mne opustil?“« Jak rozumíme těmto slovům ve světle toho, co Ježíš na Golgotě prožíval?

„Kristus jako náš zástupce a naše útočiště nesl nepravosti nás všech. Byl považován za přestupníka, aby nás mohl vykoupit a zachránit před odsouzením podle zákona. Dolehla na něho tíha viny všech Adamových potomků. Boží hněv namířený proti hříchu, hrozivý projev Otcovy nelibosti nad přestupováním zákona, Syna děsil. Kristus celý svůj život zvěstoval padlému lidstvu radostnou zvěst o Otcově milosrdenství a odpouštějící lásce. Hlásal spasení i těm největším hříšníkům. Nyní pod strašlivou tíhou hříchů najednou neviděl Otcovu smířlivou tvář. Úzkost, která svírala Spasitelovo srdce, když se od něho ve chvíli smrtelného zápasu odvrátila Boží tvář, si člověk nedokáže představit. Působila mu takové utrpení, že tělesnou bolest téměř nevnímal.“ (TV 483,4842)

2. Jakou naději přináší každému z nás Kristova smrt na kříži, když víme, že mzda za naše hříchy je už zaplácena?

BEZBOŽNÍ SPÁLENÍ

Mal 3,19; Mal 4,1 (PBK)

Boží plán spasení je obdivuhodný. Jakkoliv úplná a dostatečná byla Kristova smrt na kříži, Bible jasně ukazuje, že ne všichni ji přijmou, ne všichni budou „sbírat plody“ – ne všichni budou mít užitek z Ježíšovy vzácné oběti. Protože odmítli vírou přijmout Kristovu zástupnou smrt, lidé v nesčíslných zástupech budou muset nést odplatu za své hříchy sami.

I tady se však setkáváme s Boží láskou a milosrdenstvím. Na rozdíl od všeobecně rozšířeného názoru, že zatracení budou při plném vědomí snášet pekelná muka věčně – tzn. nekonečně dlouho – Bible jasně říká, že toto zničení je věčné svým konečným důsledkem, ne věčné ve smyslu času. A v tom je podstatný rozdíl.

1. Co by se na základě uvedených veršů dověděl o údělu zatracených člověk, který předtím o tom nic nevěděl?

Mt 7,13 _____

J 10,28 _____

2 Te 1,9 _____

Bůh nepotrestá ani ty největší bezbožníky za jejich zlé skutky „věčným ohněm“, který bude zuřit v ohraničeném časovém období zde na zemi. Mnozí si myslí, že po několika bilionech roků se možná i tomu největšímu hříšníkovi podaří odpykat si trest za své hříchy. Nejedem křesťan vlivem takového nesprávného chápání začal pochybovat o tom, že Bůh je láska. Je pravda, že Bůh dopustí oheň, aby zničil hřích a jeho následky, aby zbavil zemi poskvrny hříchu. Dříve však, než zničí hřích a hříšníky, dává každému příležitost k pokání.

2. Porovnej dva názory:

a) věčné trápení – ve smyslu času

b) věčné zničení – ve smyslu konečného důsledku

3. Jaké úplně jiné představy o Bohu si na jejich základě může člověk udělat?

HOSPODIN OPĚT „LITUJE“ I.

Am 7,5.6

Stejně jako v předcházejícím vidění i nyní se Ámos přimlouvá za lid a Hospodin „lituje“, „mění svůj úmysl“.

Jak jsme zjistili v předešlých částech, díky přimluvě některých lidí se určité předpovědi vůbec nesplnily nebo alespoň zdržely. Vidíme tedy, že tato proroctví byla podmíněná. Otázkou však je: Jsou všechna proroctví podmíněná?

1. Které z uvedených textů obsahují prvek podmíněnosti, a které ne? Jinými slovy, které hovoří o tom, co se může lidským zásahem změnit, a které jsou v Božím plánu absolutně jisté a nemohou se změnit, byť by člověk dělal cokoliv?

Iz 1,19.20 _____

Jr 18,7-10 _____

Mk 14,62 _____

Sk 1,11 _____

Ř 14,10 _____

2 Pt 3,13 _____

2. Některá proroctví mají v sobě prvek podmíněnosti. To znamená, že jejich naplnění závisí na odpovědi člověka. Jiná proroctví vypadají úplně absolutně. Neexistuje možnost, jak je zrušit. V čem je rozdíl?

HOSPODIN OPĚT „LITUJE“ II.

Iz 46,10.11

Adventisté věří, že mnohá proroctví jsou podmíněná. To znamená, že jejich naplnění závisí na tom, jak se zachovají ti, kteří je slyšeli. Bůh například občas varoval Izraele před různými pohromami, které je postihnou, když ho nebudou poslouchat. Když se však rozhodnou pro poslušnost, tyto proročké předpovědi se nenaplní. Tak se to stalo i v případě proroka Ámose. (Proč by Hospodin vyzýval lid k odvrácení se od svých hříchů, kdyby tam nebyla naděje, že jejich pokání odvrátí blížící se katastrofu?) (Viz též Dt 28)

- 1. Otázkou však zůstává: Jsou všechna proroctví, včetně těch o posledním soudu, novém nebi a nové zemi nebo o druhém příchodu, podmíněná? Může na nich člověk něco změnit?**

Zdá se, že člověk do určité míry ovlivňuje průběh předpovídaných událostí. Když se však na dějiny podíváme z nadhledu, zjistíme, že ve všem nakonec vítězí Boží svrchovanost. I když člověk dostal svobodnou vůli, na základě které rozhoduje o svém údělu (někdy také o údělu druhých), Bůh drží všechno ve svých rukou, a to v tom smyslu, že jeho hlavní záměr – skoncovat s hříchem a vzpourou – se naplní. Proroctví, která se týkají času konce a závěrečných událostí velkého sporu, nejsou podmíněna. Docházíme tak k závěru, že Bůh ve své všemohoucnosti a moci vládne všemu, tedy i lidskému jednání a plánům.

Kristův první příchod nebyl podmíněný. Ani jeho druhý příchod není podmíněný. Podmíněná je však naše reakce na tyto události, a důsledky této reakce sahají až do věčnosti. Rozhodující je, jakým způsobem použijeme naši svobodnou vůli.

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Úděl bezbožných je zpečetěný jejich vlastním rozhodnutím. Z jejich strany je to dobrovolné vyloučení se z nebe, ze strany Boží je to projev spravedlnosti a milosrdenství.“ (LDE 279,280)

„Boží plán se však – stejně jako hvězdy na svých vesmírných drahách – nepředbíhá ani nezpožďuje. V symbolech neproniknutelné tmy a dýmající pece zjevil Bůh Abrahamovi, že se Izrael dostane do otroctví Egypta a jeho poroba bude trvat čtyři sta let. »Potom,« řekl Bůh, »odejdou s velkým jméním.« (Gn 15,14) Faraonova pyšná říše bojovala proti těmto slovům celou svou mocí, ale marně. »Přesně na den vyšly všechny zástupy Hospodinovy z egyptské země.« (Ex 12,41) I hodina Ježíšova příchodu byla v nebi přesně stanovena. V určenou chvíli se v Betlémě narodil Ježíš.“ (TV 19)

Diskusní otázky

1. Často máme sklon dívat se na zkoušky jako na „metodu očišťování“, tedy něco pozitivního vzhledem k vykoupení. Co však zkoušky, které s vykoupením nemají nic společného? Například umírání dětí hladem. Jak bychom vysvětlili tuto tragédii? Nebo neštěstí, která v srdcích lidí vyvolávají hněv, zatrpklost, ba až nenávist – a zvláště vůči Pánu Bohu?
2. Diskutujte o myšlence, že Kristus zemřel na kříži „druhou smrtí“. Co to znamená pro nás? Jakou šanci nám Kristus dává?
3. Proč jsou některá proroctví podmíněná, a jiná ne? Proč Bůh drží některé události pevně ve svých rukou, zatímco o výsledku jiných dovoluje rozhodovat člověku?

Shrnutí

Bůh varuje, že Izrael potrestá soudem ohně. Když prorok Ámos prosí, aby Bůh tento soud nevykonal, Bůh odpovídá, že se tak nestane. Na konci dějin však přijde chvíle, kdy země i všechno, co je na ní, shoří. Bůh stvoří novou zemi, na které bude bydlet spravedlnost.

TŘETÍ VIDĚNÍ – OLOVNICE

Základní verš

„Tehdy jsem slyšel: Je třeba, abys znovu prorokoval proti mnoha národům, kmenům, jazykům i králům. Tu mi byla dána rákosová míra a anděl mi řekl: Vstaň, změř Boží chrám i oltář a spočítej ty, kteří se tam klanějí.“ (Zj 10,11-11,1)

Při jedné příležitosti vyprávěl Martin Luther tento příběh: Bohatý šlechtic dal rozkaz uvěznit jednoho muže. Když mu vězňova manželka přinesla výkupné, šlechtic jí slíbil, že ho propustí, ale pod jednou podmínkou – musí se s ním vyspat. I když tato žena byla čestná a poctivá, v zájmu záchrany svého manžela souhlasila. Šlechtic však svůj slib nedodržel. Vězně zabil a jeho mrtvolu odevzdal ženě. Nešťastná manželka hledala pomoc u vévody Charlese z Burgundu, který šlechtici nařídil, aby se s touto ženou oženil. Po svatbě dal vévoda šlechtice popravit, a jeho majetek zdědila žena. Tak jí vrátil ztracenou čest.

Luther chtěl tímto příběhem ukázat, že spravedlnost někdy překračuje rámeček zákonů a pravidel. Při studiu úkolu se dozvíme, že nejvyšší formou spravedlnosti je Boží soud. V jeho průběhu se setkává milosrdenství a spravedlnost, i když někdy takovým způsobem, kterému nerozumíme, alespoň ne nyní. Máme však zaslíbení, že jednoho dne vše poznáme tak, „jak nás zná Bůh“. (1 K 13,12)

Týden ve zkratce

Proč Ámos, na rozdíl od předešlých dvou vidění, už neprosí o odklad Božího soudu?

Podle jakého měřítká spravedlnosti bude Izrael souzený?

Jak jedině mohl Izrael dosáhnout požadované spravedlnosti?

Jaký trest mu hrozil za jeho hříchy?

Jak reagoval lid na Ámosovo varování?

Představuje tato situace závěrečný soud?

Můžeme ho vidět pozitivně? Když ano, jak?

PÁN DRŽÍ OLOVNICI

Am 7,7.8

Ve třetím vidění dochází ke změně. Ámos už nevidí kobylinky ani oheň, ale „olovnici“ – nástroj, který slouží k tomu, aby stěny domu byly postaveny přesně ve svislé poloze. Olovnice je „nástroj“ používaný staviteli, aby jejich dílo bylo rovné a svislé. Je symbolem Božího měřidla, kterým hodnotí život Izraele“. (4BC 977)

Poselství tohoto vidění je jiné. V předešlých viděních Hospodin projevil lítost nad předpovídanou pohromou, nyní ne. Velmi jasně oznamuje, co se stane, a to bez jakéhokoliv náznaku podmíněnosti.

1. Co se stane s Izraelem podle Boží předpovědi? Proč Ámos už neprosí o slitování, jak to činil v předcházejících dvou případech? Am 7,8.9

Hospodin drží olovnici, aby „zjistil, jestli zeď splňuje technické podmínky. Izrael nesplnil božské požadavky, a proto se »vyřadil«. Nechce zanechat zla; není naděje na pokání, proto se za něj prorok už nepřimlouvá. Severní království musí být Asýrií dobyto a lid odveden do zajetí“. (4BC 977)

Z Hospodinova výroku v 7. a 8. verši Ámos zřejmě poznává, že Izraelité se kát nebudou, proto není ani naděje na jejich záchranu. Poselství tohoto vidění je podobné Ježíšovým slovům, když plakal nad Jeruzalémem. Přečti a porovnej Ámosova tři vidění s Mt 23,37-39.

2. Co nám naše texty říkají o Bohu a o nás? Představují nám Boha jako toho, kdo nás chce potrestat, anebo zachránit?

OLOVNICE SPRAVEDLNOSTI

Ž 5,9

Olovnice se používala při stavbě městských hradeb. V Bibli se často setkáváme s výrazy „být přímý“ nebo „být čestný“. Tím Bůh ukázal, jaký má být jeho lid. Někdy je toto slovo přeloženo i jako „spravedlivý“, jako např. v Nu 23,10 – PBK: „Kdo sečte prach Jákobův? a kdo počet? Kdo sečte čtvrtý díl Izraelského lidu? Ó bych já umřel smrtí spravedlivých, a dokonání mé ó by bylo jako i jeho!“ Podobně i v některých dalších textech je výraz „přímý“ použitý ve smyslu „spravedlivý“. (Ž 11,7; 32,11; 33,1)

Olovnice, a zejména to, že ji Pán položil doprostřed svého lidu, je symbolem toho, že Hospodin určil svému lidu božské měřidlo, podle kterého budou souzeni. Někteří komentátoři ji nazvali symbolem spravedlnosti. V souvislosti s tímto veršem jeden komentátor říká: „Spravedlnost v morálním světě odpovídá přesnosti ve světě fyzikálním.“ (Pulpit Commentary, Ámos 147)

1. Olovnice je symbolem Božího měřidla spravedlnosti. Byl jí změřen i Izrael. Vyhledej si uvedené verše a všimni si souvislosti s Ámosovou zkušeností.

Ez 40,3 _____

Zach 2,1.2 _____

Zj 11,1.2 _____

Když máme být měřeni Bohem určeným měřidlem spravedlnosti, neobstojí nikdo z nás, protože je „všechna naše spravedlnost jako poskvrněný šat“. (Iz 64,5 – ČEP) Podobně nepříznivě dopadl i soud pro Izraele. Jeho jedinou nadějí je Boží dokonalá spravedlnost, připočtená vírou, která se projevuje ve skutcích. Na základě textu se zdá, že Izrael stojí tváří v tvář záhubě, protože ztratil víru v Boha, a proto nemůže být přikryt jeho spravedlností – jedinou spravedlností, která obstojí při měření Boží olovnicí.

2. Co je naší jedinou nadějí na Božím soudu? Čí spravedlnost potřebuješ a jak ji můžeš získat?

IZRAEL NEOBTÁL

Mi 1,6

Ve třetím vidění Bůh oznamuje, že bude soudit Izrael a potrestá ho za jeho hřích. „Už mu nebudu dál promíjet,“ říká Panovník. (Am 7,8) Devátý verš popisuje, v jak dezolátním stavu se po vykonání soudů Izrael nalézá.

a) „Posvátná návrší Izákova budou zpusťována.“ (Viz Jr 2,20; Oz 4,13)

Modlářské svatyně obyčejně stávaly na nejvyšších místech, aby byly viditelné z širokého okolí. V Dt 7,5 Bůh přikazuje, aby Izraelci zničili tato vysoká místa. Ámos naznačuje, že Izraelité je nejen neodstranili, ale vystavěli si vlastní. Když je nezničili oni, udělá to On – Bůh.

b) „Izraelovy svatyně budou obráceny v trosky.“

Šlo o centra modloslužby v Gilgálu, Dan a Bét-elu.

c) „Proti domu Jarobeámovu se postavím s mečem.“

Protože Jarobeámův otec Jehú nenásledoval Hospodina, ale dopouštěl se stejných hříchů jako Jarobeám I., Hospodin vyhlásil, že potomkové Jehúa budou vládnout jen do čtvrtého pokolení. (2 Kr 10,30) Po smrti Jarobeáma II. (2 Kr 14,29) zasedl na trůn jeho syn Zekarjáš, který byl právě čtvrtou generací. Vládl šest měsíců a potom byl zabit. (2 Kr 15,8-12) Boží předpověď se přesně vyplnila. Nastal konec Jehúovy dynastie.

- 1. Není to první zmínka v Bibli, kde Bůh říká, že přivede zpusťování na svůj vzpurný lid. Vykoná trest Bůh sám, anebo přijde záhuba v důsledku toho, že odejme svoji ochranu?**

ZEMĚ A SLOVA

Am 7,10

Slavný filozof George Santayana tvrdí: „Ti, kteří zapomněli dějiny, jsou odsouzeni si je zopakovat.“ Výraz „odsouzení“, který tu filozof použil, naznačuje, že dějiny nejsou často ničím příjemným, k čemu by se člověk rád vracel.

V tomto neobyčejném případě objevujeme zajímavý princip, který má dlouhou, smutnou a krvavou historii. Ámos káže, ale náboženští vůdcové ho neradi slyší. Co udělají nejdříve? Zajdou za politickými představiteli a snaží se je přemluvit, aby z pozice své moci umlčeli ty, kdo vybočili ze „stranické“ linie. Je možné, že jste se i vy setkali s něčím podobným?

1. Najdi ve Starém i v Novém zákoně podobné příklady. Jaké nebezpečí vzniká, když se náboženská moc spojí s politickou?

- a) _____
- b) _____
- c) _____
- d) _____

Všimni si slov Amasjáše, bételského kněze, který tvrdí, že „není možné, aby země snášela všechna jeho slova.“ Vyjádřil to zajímavým způsobem. Určitě to nebyla země, která nemohla snést jeho slova, ale lid, který nechtěl poslouchat, co Ámos říká. Kněz to však takto neřekl. Chtěl, aby to vyznělo tak, že Ámosova slova škodí samotné zemi.

2. Proč často, když slyšíme to, co slyšet nechceme, podobně jako Amasjáš, hledáme různé výmluvy? Jak tomu lze zabránit?

KONEC DOBY MILOSTI

Mezi situací, v jaké se nacházel prorok Ámos, a ukončením doby milosti je určitá podobnost. Po opakovaných poselstvích a množství příležitostí k pokání přichází nakonec soud. V případě proroka Ámose však nejde o nic příjemného.

Rozdíl mezi těmito dvěma událostmi je ten, že v čase závěrečné zkoušky se mnozí rozhodnou správně, kdežto v době proroka Ámose se zdá, že téměř celý národ je odsouzen k záhubě.

1. „Kdo křivdí, ať křivdí dál, kdo je pošpiněn, ať zůstane ve špíně – kdo je spravedlivý, ať zůstane spravedlivý, kdo je svatý, ať setrvá ve svatosti.“ (Zj 22, 11)
Text ukazuje na dvě skupiny lidí: jedni se rozhodli správně, druzí ne. Co je tím rozhodujícím prvkem, který tyto dvě skupiny odděluje?

Mnozí se v čase zkoušky rozhodnou správně a budou Bohem jednou a navždy zapečetěni. Tvzení „jednou spasen – navždy spasen“ bude v určitém smyslu v tomto případě pravdivé, protože když se doba milosti skončí a my se rozhodneme pro Krista, už nikdy nemůžeme být zatraceni. To je úžasné evangelium!

2. Avšak můžeme kdykoliv zemřít a čas milosti pro nás dnem smrti končí. Proto je životně důležité být s Bohem smířen každý den. Jak to každodenně dělat?

Na čas předadventního soudu se musíme dívat ve světle kříže. Ježíš svojí krví vykoupil každého člověka. Jistě, je to velmi vážná chvíle, kdy je úděl každého jednotlivce vážen na vahách. Bůh však touží, aby co nejvíce lidí vstoupilo do jeho království. Ježíš svojí smrtí umožnil získat věčný život každému, bez ohledu na jeho minulost.

3. Jak bys mohl dát jistotu a naději tomu, kdo se obává soudu?

DOPORUČENÉ STUDIUM

„Zkáza, která zachvátila severní království, byla přímým soudem z nebes. Asyřané byli pouhým nástrojem, který Bůh použil k provedení svého záměru. Skrze Izajáše, který začal prorokovat krátce před pádem Samaří, řekl Hospodin o vojsku asyrském: »Metla hněvu mého...« »Hůl, rozhnívání mého,« pravil Bůh, »je v rukou jeho.« (Iz 10,5)

Synové izraelští... tvrdošijně odmítali kát se, proto Hospodin »sužoval je, a vydal je do rukou loupežníků, až je i zavrhl od tváře své...«

Hroznými soudy, které uvalil na deset kmenů, sledoval Hospodin moudrý a milostivý cíl. To, co nemohl skrze ně vykonat v zemi jejich otců, pokusí se Hospodin uskutečnit tím, že je rozptýlí mezi pohany. Boží plán pro spásu všech, kdož budou hledat odpuštění skrze Spasitele lidstva, musí být splněn; a soužením, jež dopustil na Izrael, připravoval Bůh cestu k tomu, aby jeho sláva byla zjevena mezi národy země. Ne všichni z těch, kteří padli do zajetí, byli tvrdošijní. Byli mezi nimi takoví, kteří zůstali věrní Bohu, a další, kteří se pokořili před Bohem. Skrze ně, »syny Boha silného a živého« (Oz 1,10), uvede Bůh zástupy lidí v říši asyrské k poznání vlastnosti své povahy a blahodárnosti svého zákona.“ (PK 189,190)

Diskusní otázky

1. Jak chápeme pojem „Boží spravedlnost“? Lidské chápání spravedlnosti je úplně jiné než Boží. Jak překročit kulturní a společenské prostředí, abychom pochopili Boží spravedlnost?
2. Po skončení doby milosti bude naše rozhodnutí – jestli Bohu sloužit, nebo ne – zapečetěno. Co to znamená? Budeme Bohu sloužit dokonale? Dosáhneme dokonalost potřebnou pro spasení? Jestli ano, odkud jsme ji vzali a jak můžeme tvrdit, že je naše? Můžeme se považovat za dokonalé, a přece zápasit s hříchem?

Shrnutí

Posledním izraelským králem byl Hóšea, který se zmocnil trůnu po smrti Pekacha. Při nejbližším vojenském tažení Šalmanesera byl Hóšea vzat do otroctví a osud Izraele byl zpečetěn. Tento čas poslední zkoušky poukazuje na konec doby milosti, a to nejen pro národy, ale i pro každého jednotlivce na zemi.

ČTVRTÉ VIDĚNÍ – ZRALÉ OVOCE

Základní verš

„Hle, přicházejí dny, je výrok Panovníka Hospodina, kdy pošlu na zemi hlad, ne hlad po chlebu ani žízeň po vodě, nýbrž po slyšení slov Hospodinových.“ (Am 8, 11)

8. kapitola proroka Ámose přechází od jednoho tématu k druhému. Jsou to jakoby malé knihy, jejichž myšlenky se nedají vyčerpát za jediný den.

Počáteční verše se týkají přinášení ovoce. Dále autor ukazuje na ty, kteří zachovávají všechny náboženské formy, ale chybí duch, který by tyto formy oživil. Je to problém křesťanů v každém čase, bez ohledu na místo. Pak Ámos oznamuje, že Hospodin už hříchy neodpustí.

Další část popisuje závěrečný konflikt před koncem světa. Posledním tématem je „hlad po slyšení slov Hospodinových“.

Týden ve zkratce

Proč Ámos používá obraz ovoce k popisu charakteru?

Může se stát, že i když budeme zachovávat všechna náboženská pravidla a nařízení, bude nám přesto chybět to nejdůležitější?

Co znamená, že Hospodin „zapomene“ na všechny naše hříchy?

A co znamená, že na ně „nikdy nezapomene“?

Co nám chce Bible říci, když píše o „hladu po slyšení slov Hospodinových“?

Můžeme žít v zemi blahobytu, a přece pociťovat zoufalou potřebu Božího slova?

PODLE JEJICH OVOCE

Am 8,1-3

V těchto verších „jde o ranné ovoce, většinou figy. Záměrem vidění bylo ukázat, že lid dozrál k soudu. Boží trpělivost končí. Důsledkem Boží dlouhé shovívavosti bylo jen to, že Izrael dále hřešil.“ (4BC 979)

1. Jakou myšlenku vyjadřuje každý z uvedených veršů, když používá obraz ovoce?

Mt 3,10 _____

L 6,44 _____

Ř 7,4 _____

Ga 5,22 _____

Obraz ovoce znázorňuje proces změny, dozrávání, zralosti, ba dokonce i rozkladu. Ovoce může být sladké a chutné, ale i shnilé a rozkládající se. Proto ho Písmo používá k popisu člověka a jeho skutků.

2. Přečti si J 15,5. Jak je to s tvým ovocem? Proč je nebezpečné zaměřit se na vlastní ovoce a podle toho určovat své postavení před Bohem? Jak najít správnou rovnováhu?

VYKOŘIŠTOVÁNÍ UBOŽÁKŮ HNED PO SOBOTĚ

Am 8,4-6

Verše popisují jeden z největších a nejvšeobecnějších náboženských podvodů, za kterými stojí satan. Je to náboženský formalismus a zneužívání základních náboženských principů. Tito lidé se určitě cítili duchovně nadřazení nad těmi, kteří nezachovávali sobotu nebo další svátky tak důsledně jako oni. Protože sobotu a svátky dodržovali, mysleli si, že jsou svatí a nemusí se trápit takovými maličkostmi, jako je lakomství, čestnost a pomoc chudým.

„První den v měsíci... byl věnovaný bohoslužbám. Obchodování bylo tehdy zřejmě přerušeno... Tady jde o příklad formálního dodržování svatých ustanovení, kterým chybí upřímný duch zbožnosti. Sobectví těchto odpadlíků způsobilo, že jim bylo líto času, který od nich vyžadovalo plnění jejich náboženských povinností. Místo pozhledání se takováto bohoslužba stává prokletím.“ (4BC 980)

Existovali Izraelité, kteří chtěli co nejdříve ukončit sobotu, aby opět mohli podvádět své zákazníky. Sobota jim byla překážkou v obchodech. Když člověk pochopí skutečný význam soboty a zachovává ji tak, jak to chce Bůh, stěží odchází z chrámu s úmyslem okrádat jiné, zejména chudáky. Tito pokrytci byli úplně slepí vůči svému duchovnímu stavu.

1. Uveď příklad z Nového zákona, kdy Ježíš řešil tentýž problém. Jak reagoval?

2. Jak nám sobota může pomoci chránit nás před hříchy, které Ámos odsuzuje?

„UŽ MU NEBUDU DÁLE PROMÍJET“

Am 8,7

Tento verš pravdivě vykresluje základní biblickou pravdu o spasení. Každý už jistě přemýšlel o tom, jestli všechny jeho hříchy jsou odpuštěny, zapomenuty a vymazány, nebo ne. Jestli tíha jeho hříchů dopadne na něj, nebo bude zbaven trestu, který určuje zákon. Jestli odejde úplně osvobozený od důsledků svých hříchů, nebo ho zničí tíha jejich důsledků. Jestli Bůh „zapomene“ na všechny jeho hříchy, nebo bude na ně „pamatovat“.

1. Porovnej Boží výrok u Am 8,7 s tím, co je napsáno v následujících verších: „Já, já sám vymažu kvůli sobě tvoje nevěrnosti, na tvé hříchy nevzpomenu.“ (Iz 43,25) „Slituji se nad jejich nepravostmi a na jejich hříchy už nevzpomenu.“ (Žd 8,12) „Na jejich hříchy a nepravosti už nikdy nevzpomenu.“ (Žd 10,17)

Všechny uvedené verše hovoří o tom, že Bůh slíbil „zapomenout“ na hříchy svého lidu a že už je nevzpomene. Básnickou formou vyjadřují myšlenku, že Bůh odpouští naše hříchy tak, že je odpouští úplně, a to až do té míry, že je už nikdy nevzpomene. To se děje tehdy, když jsme spaseni Ježíšem Kristem; když se vírou jeho spravedlnost stává naší spravedlností.

Am 8,7 však ukazuje na ty, kteří nejsou oděni spravedlností Ježíše Krista. Podobností o nemilosrdném služebníkovi, jak je zaznamenáno u Mt 18, zase ukazuje, že buď jsou odpuštěny všechny naše hříchy, nebo nás čeká za všechny naše hříchy odplata. Buď je nám odpuštěno, nebo jsme odsouzeni. Buď jsme spasení, nebo zatracení.

2. V Matoušově evangeliu 18. kapitole si přečti podobenství o služebníkovi, kterému byl jeho dluh odpuštěn (v. 27), ale nakonec odpuštění ztratil. Co vyjadřuje tento příběh? Na základě čeho nám může být odpuštěno a jak můžeme odpuštění ztratit?

TĚŽKÝ DEN

9. verš popisuje den Hospodinův. „V onen den způsobím, je výrok Panovníka Hospodína, že slunce zapadne v poledne.“ Ámos žil v Palestině a viděl slunce zapadat v poledne. Téměř o tři tisíciletí později obdržela Ellen Whiteová vidění, popsané v knize Vítězství lásky Boží (str. 453), ve kterém viděla o půlnoci vycházet slunce. Bůh zasáhne do světových dějin, aby vysvobodil svůj lid.

1. Jak poukazuje výraz „v onen den“ na konečný soud, jehož byl izraelský den soudu předobrazem? (Viz Iz 4,1; 12,1.4; JI 3,1.18)

Prorok Ámos v 8. kapitole, 9. verši předpovídá události, které se stanou skutečností o mnoho století později. Verše 9. a 10. ukazují na čas posledního soudu při druhém příchodu Ježíše Krista.

2. Verš Am 8,10, který se původně aplikoval na smutek a žalozpěvy v Izraeli při pádu Samaří, srovnej se Zj 18,9-19, kde je vidění o nářku celého světa v době Božího soudu nad Babylónem.

„Až hlas Boží ukončí zajetí lidu Božího, strašné bude probuzení těch, kdož ztratili vše ve velkém životním boji. V době poskytování milosti byli zaslepeni satanovými klamy a ospravedlňovali svůj hříšný život. Bohatí se honosili svou nadřazeností nad těmi, jimž se nedařilo tak dobře; svého bohatství však nabyli porušováním zákona Božího... Nyní jsou zbaveni všeho, co je učinilo mocnými, a jsou nuzní a bezmocní. S hrůzou hledí na to, jak jsou káceny modly, jimž dali přednost před svým Stvořitelem... Bohatí oplakávají zkázu svých výstavných domů a ztrátu svého zlata a stříbra... Bezbožní jsou plni lítosti, a to ne proto, že hříšně zanedbávali Boha a své bližní, nýbrž proto, že Bůh zvítězil. (VLB 464,465)

HLAD ZPŮSOBÍ MDLOBU

Am 8,11.12

Závěr těchto veršů je ohromující. Ti, kteří hledali „slovo Hospodinovo“, ho vůbec nenašli. Jak může Bůh, který touží po tom, abychom byli všichni spaseni, dovolit, aby ti, kteří hledají „slovo“, je nenašli? Oč v tomto textu jde?

1. Přečti si J 12,35. Jak odpověděl Ježíš, aby nám pomohl pochopit smysl těchto veršů?

„Ti, kteří si nyní necení, nestudují a upřímně si neváží Božího slova, které k nim promlouvá prostřednictvím jeho služebníků, budou potom hořce litovat. Viděla jsem, jak se na konci času bude Pán dotýkat země soudu, na kterou začnou padat hrozné rány. Ti, kteří pohrdali Božím slovem a nedostatečně si ho vážili, »budou vrávorat od moře k moři a ze severu na východ; budou pobíhat a hledat slovo Hospodinovo, ale nenajdou.« (Am 8,12) Na zemi dolehl hlad po slyšení slov Hospodinových.“ (LDE 234,235)

Ať je přesný význam těchto textů u Ámose jakýkoliv, nacházíme zde důležitý princip, který můžeme aplikovat i do naší bezprostřední situace. Může se stát, že „slovo Hospodinovo“ nebude mít pro nás žádný význam, nic nám nebude říkat. My se můžeme stát tak otupenými a necitlivými k duchovním pravdám, že i navzdory, že je budeme poslouchat, neproniknou do naší mysli a srdce. To, co čteme, na co se díváme a na co myslíme, nás může učinit necitlivými vůči pravdě do té míry, že konečný výsledek bude stejný, jako bychom ani „Boží slovo“ neznali.

2. Život křesťana je ustavičný růst. Nemůžeme zůstat stát na jednom místě. Kdyby se to stalo, svědčilo by to o tom, že jsme přestali růst, tedy jdeme zpátky. Co nám tyto verše v proroctví Ámose říkají o růstu v Ježíši Kristu? Můžeme mít „hlad“ po Božím slově, i když máme Bibli doma, anebo ji dokonce držíme v rukou?

DOPORUČENÉ STUDIUM

V knize Vítězství lásky Boží si přečti kapitolu „Naše jediná ochrana“. (423-429)

Diskusní otázky

1. Souvisí podobenství o nemilosrdném sluhovi s předadventním soudem? Naše rozhodnutí pro Krista anebo proti je v době předadventního soudu navždy zapečetěno. Jestliže vírou přijímáme Kristovu spravedlnost, potom Ježíš říká: „Kdo zvítězí, bude oděn bělostným rouchem a jeho jméno nevymažu z knihy života, nýbrž přiznám se k němu před svým Otcem a před jeho anděly.“ (Zj 3,5) Jestliže však nejsme obráceni, naše jména jsou vymazána a Ježíš nevyzná naše jméno před Otcem a anděly. Na základě Mt 18 přicházíme k závěru, že o spasení můžeme přijít. Vyhledej další verše, které nás seznamují s tím, že spasení můžeme odmítnout. Pokus se najít i takové verše, které mluví o protikladu. Jak je postavit do souvislosti, abychom tuto důležitou pravdu správně pochopili?
2. Přečti si závěr verše Mt 10,22. Jak souvisí s předcházející otázkou?
3. Rabín Abraham Joshua Heschel o sobotě řekl: „V tomto dni se lidstvo musí rozloučit s manuální prací. Musí pochopit, že svět byl stvořen a je stále udržován bez pomoci člověka. Šest dnů v týdnu zápasíme se světem a chceme mít užitek ze země; v sobotu věnujeme zvláštní péči semínku, které je zasazeno do naší duše. Svět má naše ruce, naše duše však patří Někomu jinému. Šest dnů v týdnu se snažíme vládnout světu, sedmý den se snažme vládnout sobě.“ Jak nám tento citát může pomoci osvobodit se od hříchů, o kterých se zmiňuje výrok Hospodinův v Am 8,4-6?

PÁTÉ VIDĚNÍ - ÚNIKOVÁ CESTA NIKDE

Základní verš

„Běda těm, kdo touží po dni Hospodinově! K čemu vám bude den Hospodinův? Bude tmou, a ne světlem! Jako když se dá někdo na útěk před lvem a narazí na něho medvěd; nebo vejde do domu, opře se rukou o stěnu a uštkne ho had.“ (Am 5,18.19)

V dramatickém díle W. Shakespeara „Hamlet“ je scéna, ve které se mladý Hamlet přikrádá ke královské ložnici, aby pomstil svého otce, jehož dal král zavraždit. Když se však přiblížil ke králi, našel ho klečet na kolenou ponořeného v modlitbách. V tom okamžiku Hamlet mění svůj úmysl. Nechce přece připravit o život muže ve chvíli, kdy se modlí, když je „připravený vstoupit do nebe“. „Ten padouch zabije mého otce,“ uvažuje Hamlet, „a já, jediný syn svého otce, pošlu do nebe i jeho?“

Tímto příběhem nechceme ukázat na nedostatečné teologické znalosti autora o stavu mrtvých, ale úplně na něco jiného. Každý z nás, podobně jako Hamlet, skrývá občas v srdci myšlenky na pomstu. Každý z nás již totiž na vlastní kůži pocítil nespravedlnost a viděl, jak nejednou zůstala nepotrestána.

Při studiu tohoto úkolu pamatuj na to, že Bůh ví a vidí všechno, tedy i nespravedlnost, která zůstala bez povšimnutí. Musíme důvěřovat jeho dokonalé spravedlnosti, které ani my, ani žádný lidský systém nikdy nedosáhne.

Týden ve zkratce

Toleruje Bůh hřích?

Je pro nás Boží zaslíbení o posledním soudu do určité míry útěchou?

Díky čemu můžeme být ušetřeni před trestem, který jsme si za naše hříchy zasloužili?

Znáš biblická zaslíbení o tom, že Bůh bude v době zkoušek s námi?

Na Boha se většinou díváme jako na Stvořitele, ale on vystupuje i jako ten, který ničí. Co Bůh zničí a proč?

Co znázorňuje prosívání? Proč to může dělat jen Bůh?

Jako to souvisí s napomenutím, že nemáme soudit jiné?

PÁN STOJÍ NAD OLTÁŘEM

Am 9,1

Pán stojí nad oltářem. Kterým? I když komentátoři v tom nejsou úplně zajedno, nejspíše se jedná o oltář v Bét-el, kde bylo centrum modloslužby Izraelců. Ať by to byl i kterýkoliv jiný oltář, jedno je z Ámosova poselství jisté: Bezbožníci neuniknou před Božím spravedlivým soudem.

1. Co nám chce Bůh povědět veršem Am 9,1?

Na každé stránce Bible čteme, že Bůh nestrpí hřích. Jak by mohl dokonale spravedlivý a svatý Bůh tolerovat, nebo dokonce souhlasit s hříchem?

Bůh je však vůči hříchu trpělivý. A to je podstatný rozdíl. Mít s ním trpělivost, neznamená ho tolerovat nebo souhlasit s ním. Naopak. Bůh nakonec odstraní hřích z celého vesmíru – a navěky, navždy. Problémem ale je, jak se zbavit hříchu, a přitom neuškodit hříšníkovi. Řešením je kříž. Na Golgotě Bůh potrestal hřích, aniž by se tím dotkl jediného hříšníka.

2. Která událost na kříži umožní Bohu zničit hřích, a ne hříšníky?

Naneštěstí, ne každý hříšník bude zbaven svých hříchů. Situace, ve které se Ámos nacházel, tuto smutnou a tvrdou realitu dokazuje. Potrestán bude každý hřích. Otázkou však je, kdo ponese trest. Bůh nám připravil cestu, jak můžeme trestu uniknout – kříž. Podmínkou však je, abychom Ježíše a jeho kříž přijali. Když ne, svůj trest si ponese sami. Podobnou situaci popisuje Am 9,1.

Am 5,18.19: „Běda těm, kdo touží po dni Hospodinově! K čemu vám bude den Hospodinův? Bude tmou, a ne světlem! Jako když se dá někdo na útěk před lvem a narazí na něho medvěd; nebo vejde do domu, opře se rukou o stěnu a uštkne ho had.“

Vzdor Božím opakovaným snahám odvrátit hříšníky od neposlušnosti, rozhodli se setrvat v ní dále. Jaký úděl je čeká? Když bude zničen hřích, budou zničeni i oni.

3. Přečti si Mt 25,41. Co nám to říká o Boží touze spasit každého člověka?

NENÍ, KDE SE SKRÝT I.

Am 9,2

Jakkoli jsou tato slova děsivá, měla by přinést i úlevu, protože vyjadřují důležitou myšlenku: Zavládne spravedlnost, Boží spravedlnost. Ti, kteří jednali nespravedlivě, se budou jednoho dne za své činy zodpovídat. Toto zaslíbení by mělo být nadějí a útěchou zvláště pro ty, kdo trpěli pod nadvládou utlačovatelů, kteří, jak se zdá, nemuseli nést následky svých činů.

1. Co mají všechny uvedené verše společného?

Ž 37,10 _____

L 13,28 _____

Žd 10,30 _____

Zj 20,13-15 _____

Náš Bůh je Bohem spravedlnosti. Snad se nám zdá, že Boží spravedlnost se zpožďuje. Je to však způsobeno tím, že je omezeno naše chápání. Nevidíme, jak Bůh jedná a zasahuje ve velkém sporu. I když mnohým věcem nyní nerozumíme, potřebujeme se denně odevzdávat Pánu. Máme přece tolik důvodů důvěřovat mu i v tom, co přesahuje naše chápání. Je nade vše pochybnost, že čím více uvažujeme o tom, čemu rozumíme, čím více se soustředujeme na to, co nám je jasné, tím více mu důvěřujeme a lépe snášíme to, co se nám jeví nyní jako nečestné a nespravedlivé.

2. Rodina Jiřího byla pronásledována pro svoji víru. Jiří nejednou myslel na pomstu. Když se však úplně odevzdal Kristu, myšlenky na pomstu se vytratily. Začal se modlit za ty, kteří mu působili těžkosti, aby je Bůh ochránil před soudem, který je za jejich hříchy čeká. Musíme se naučit přenechat konečný soud Bohu. Co se může stát, když zapomeneme na Boží ujištění o jeho spravedlnosti?

NENÍ, KDE SE SKRÝT II.

Ž 34,16

Už jako mladý muž vyslovil Izák Newton jeden ze základních fyzikálních zákonů: „Každá akce vyvolává reakci.“ To znamená, že stejnou silou, jakou vy tlačíte rukou na stěnu, tlačí přitom stěna na vaši ruku.

Tento zákon v určitém smyslu platí i v duchovní oblasti. Am 9,1-4 ukazuje, že bezbožní nemohou uniknout Božím soudům. Ať půjdou kamkoliv, Bůh, který všechno ví a všechno vidí, si je najde.

Platí to však i opačně. Bůh nás zná. Přesně ví, v jaké situaci se nalzáme. Zná naše bolesti, naše starosti i obavy. Když ti, kteří se chtějí ukrýt před Bohem, to nedokáží, oč větší jistotu, že Bůh je s nimi, mohou mít ti, kteří ho hledají, kteří touží po jeho pomoci, po jeho zaslíbeních, po jistotě, že je ve zkouškách s nimi, i když ho nevidí! -

1. Jaké zaslíbení obsahují následující verše? Jak si je přivlastnit a prožívat je?

Mt 18,20 _____

Mt 28,20 _____

Ř 8,38.39 _____

Richard Wurmbrand, který byl několik let zavřený v komunistickém vězení, popisuje jednu z nejúžasnějších zkušeností víry. Vypráví o tom, jak dokonce i jako vězni odevzdávali desátky. „Každý den jsme dostávali špinavou polévku, jednou týdně jeden krajíc chleba. Rozhodli jsme se, že i tady budeme věrní v dávání desátků. Každý desátý týden jsme ten jeden krajíc chleba dali slabším bratrům – jako »desátek« Pánu.“ (Richard Wurmbrand) Jen ti, kteří skutečně věřili, že Bůh je i ve vězení s nimi, dokázali pro svého Pána dělat takové věci.

2. Mnozí z nás nemusí prožívat takové těžké chvíle jako Richard Wurmbrand. Každý má však své starosti a trápení. Co můžeme dělat, aby se shora uvedená zaslíbení stala základem našeho křesťanského života dříve, než přijdou větší problémy a těžší zkoušky?

STVOŘITEL A SOUDCE

1. Tato část začíná výrokem o „Hospodinu zástupů“ a končí tím, že „jeho jméno je Hospodin“. Které Boží vlastnosti jsou vyzdvíženy v těchto verších? Am 9,5.6

Bůh je ve své vůli a moci nezávislý (Ž 115,3), všemocný. Nejenže vládne zástupům nebešťanů, ale je právoplatným vládcem všech stvořených bytostí. Má veškerou moc na nebi i na zemi. (Viz 1 Pt 3,22.) Tyto verše velmi jasně popisují jeho sílu, vznešenost a moc, s jakou se zjeví, když bude soudit svůj lid.

2. Kterými živými obrazy popisuje prorok Ámos událost, až se Bůh svojí mocí „dotkne“ země a moře? Am 9,5.6

Božím ohněm se roztaví země jako vosk. (Mi 1,3.4) Tyto verše ukazují symbolicky to, co se stane při návratu Ježíše Krista.

Všimněte si zajímavého protikladu. Pátý verš deváté kapitoly Ámosova proroctví představuje Boha, pod jehož dotykem se rozplývá a roztéká země jako voda při záplavách. Šestý verš vypráví o jeho stvořitelské moci: „On buduje stupně svého domu na nebesích, nad zemí zakládá svou klenbu.“ Jeden verš představuje Boha jako Stavitele, druhý jako vykonavatele soudu.

Jaký protiklad u stejné Bytosti! I když se na Boha díváme jako na Stvořitele, není to jeho jediná úloha. Musíme proto pochopit, co to znamená, když Bůh tvoří, a co to znamená, když ničí. Pohled do této problematiky nám pomůže lépe poznat našeho Boha.

3. Přečti si verše Gn 6,13; Ř 6,6; 2 Te 1,8.9; Zj 21,5. Co Bůh tvoří a co ničí, a jak toto zjištění můžeme aplikovat v našem vztahu k Bohu? Když pochopíme, v čem spočívá rozdíl, lépe poznáme Boží charakter.

PROSÍVÁNÍ

Am 9,9

Když jistý generál v jedné z náboženských válek v Evropě obléhal jakousi vesnici, zeptal se krále, podle čeho má jeho vojsko poznat, kdo je na jejich straně a kdo je nepřítel. Král mu odpověděl: „Zabíjej je všechny, Bůh si je na soudu roztřídí.“

Jakkoliv bezohledná a nevybíravá jsou tato slova, skrývají určitou pravdu. Pán zná ty, kteří jsou jeho. (2 Tm 2,19) I v čase krize, o které hovoří prorok Ámos, Bůh rozezná věrné od těch, kteří jsou nevěrní.

1. Co chtěl Bůh povědět tím, že při prosívání nepadne ani to nejmenší zrno na zem?

V podobenství o pšenici a koukolu (Mt 13,25-30) Ježíš jasně řekl, že obojí – „dobré i zlé“ – bude růst spolu. Koukol bude oddělený od pšenice až při žních, ale udělá to on sám. Pán nám tímto podobenstvím chtěl jednoduše říci: „Nesudte jiné. Přenechejte to mně.“

2. Uveď několik veršů, které vyjadřují stejnou myšlenku.

Někdo by zřejmě mohl namítnout, že tyto verše patřily Ámosovi, že ho Bůh upozorňuje, aby zavřel ústa a staral se o své věci. Konečně, kdo byl Ámos, aby soudil národ tak přísně?

3. I když víme, že nemáme soudit druhé a že Bůh je ten, kdo má v ruce konečný rozsudek, vyskytují se situace, kdy sbor musí udělat určitá opatření. Podle čeho ty situace poznáme? Jaký je rozdíl mezi posuzováním skutků a člověka? Jak to rozlišit?

DOPORUČENÉ STUDIUM

Při studiu následujícího citátu se zamysli, co bude na závěrečném soudu nejdůležitější.

„Lidé, kteří se před ním shromáždí, budou rozděleni do dvou skupin. Jejich věčný osud bude záviset na tom, co udělali nebo neudělali pro chudé a trpící, tedy vlastně pro Krista.

V ten den jim Kristus nebude předkládat, co všechno pro ně udělal, když za jejich spasení položil život. Připomene jim, co oni vykonali pro něho. Lidem, které posadí po své pravici, řekne: »Pojďte, požehnaní mého Otce, ujměte se království, které je vám připraveno od založení světa. Neboť jsem hladověl, a dali jste mi jíst, žíznil jsem, a dali jste mi pít, byl jsem na cestách, a ujali jste se mne, byl jsem nahý, a oblékli jste mě, byl jsem nemocen, a navštívili jste mě, byl jsem ve vězení, a přišli jste za mnou.« (Mt 25,34-36) Oni však nebudou vědět, že pro něho něco takového vykonali. Kristus na jejich rozpaky odpoví: »Cokoli jste učinili jednomu z těchto mých nepatrných bratří, mně jste učinili.« (Mt 25,40); (TV 408)

Diskusní otázky

1. Proč musí Bůh nakonec zničit hřích? Nemohl by ho jednoduše nechat působit tak dlouho, až by dospěl přirozenou cestou k sebezničení? Proč Bůh zasáhne na konci času, aby vykořenil hřích s konečnou platností?
2. Proč Bible tak jasně učí, že nemáme soudit jiné? Proč je to zlé? (Ř 2,1-4)
3. Přemýšlej o Bohu v úloze Soudce. Jak je možné tuto myšlenku uvést do souladu s představou Boha jako Boha lásky? Mohou být i tyto jeho činy projevem jeho lásky?
4. Proč víra některých lidí v těžkostech zesílí, a jiní ji ztratí? Jak si zachovat víru i tehdy, když se zdá, že nás Bůh opustil?

OBNOVA

Základní verš

„Ti, za něž Hospodin zaplatil, se vrátí. Přijdou na Sijón s plesáním a věčná radost bude na jejich hlavách. Dojdou veselí a radosti, na útěk se dají starosti a nářek.“ (Iz 35, 10 – ČEP)

„Vykoupení, pravím, Hospodinovi navrátí se, a přijdou na Sion s prozpěvováním, a veselí věčné bude na hlavě jejich; radosti a veselí dojdou, zármutek pak a úpění uteče od nich.“ (Iz 35, 10 – PBK)

„Představuji si, jaké to asi bylo, když Kristus přikázal svým učedníkům: »Jděte do celého světa a kažte evangelium«. Petr se zřejmě hned ozval: »Pane, opravdu chceš, abychom se vrátili do Jeruzaléma a zvěstovali evangelium těm, kteří tě ukřižovali?« »Ano,« odpověděl Ježíš. »Jděte, vyhledejte člověka, který mi naplil do tváře a povězte mu, že mám pro něj místo ve mém království. Ano, Petře, a najděte toho, kdo upletl trnovou korunu a položil mi ji na hlavu. Povězte mu, že když vstoupí do mého království, mám pro něj připravenou korunu, ale ne z trní. Vyhledejte muže, který mi dal do ruky třtinu, potom mi ji vzal a tou třtinou mě bil, aby se mi trny více zapíchaly do hlavy. Vkažte mu, že když přijme moje spasení, dám mu do ruky žezlo... Najděte člověka, který probodl můj bok a povězte mu, že k mému srdci existuje lepší cesta. Povězte mu, že jsem mu odpustil a že může být zachráněn, když přijme moje spasení.« (Dwight L. Moody)

V tomto úkolu budeme studovat Boží zaslíbení o obnově. Pochopíme, jak to vyjádřil i Moody ve svém příběhu, že Bůh, kterému sloužíme a který se nám zjevuje v knize proroka Ámose, je Bůh, který touží po obnově, dokonce i v případě těch, kteří ho přibili na kříž.

Týden ve zkratce

Jaké obrazy nové země nacházíme v Písmu?

Do jaké míry byl návrat Židů z exilu symbolem nové země?

Proč je důležité mít naději na konečnou obnovu?

Naznačuje něco ve světě, že nastane takováto obnova, nebo to musíme „brát vírou“?

Čeho dosáhl Kristus na kříži, že může všem bez rozdílu nabídnout věčný život na nové zemi?

STÁNEK DAVIDŮV

Am 9,11

Známého evangelisty Billyho Grahama se jednou někdo zeptal, jestli je optimista nebo pesimista. „Jsem optimista,“ odpověděl. „Přečetl jsem si totiž poslední stránku Bible.“

Není to jen poslední stránka Bible, která nám pomáhá mít radost v Bohu, důvěřovat jeho zaslíbením a s optimismem se dívat do budoucnosti. Na různých místech Starého i Nového zákona, v poezii i v próze, v písních i v listech, nacházíme úžasné zaslíbení nového života na nové zemi, kde bude vše spravedlivé, svaté a pravdivé. Nic, co by bylo nespravedlivé, nesváte a falešné, už více existovat nebude.

1. Vyhledej uvedené texty a z každého vypiš detail, který zachycuje budoucnost Božích dětí.

Iz 25,8 _____

Iz 65,25 _____

1 K 15,52-55 _____

2 Pt 3,13 _____

Zj 21,4 _____

2. Zj 22,1,5 Když jsi z každého verše vypsál malou poznámku, máš stručnou charakteristiku budoucnosti vykoupených. Jaký úděl čeká zatracené? Vyplatí se pro něco v tomto životě ztratit věčnost?

VYSTAVĚNÉ ROZVALINY – EVANGELIUM ZVĚSTOVANÉ POHANŮM

Sk 15,16

Poslední verše v knize proroka Ámose jsou Božím zaslíbením. I když byl židovský národ pro neposlušnost odvečen do zajetí, Bůh slíbil, že jejich zemi obnoví.

To však není všechno. O několik století později, na apoštolském sněmu v Jeruzalémě, kde se řešily podstatné otázky vznikající křesťanské církve, cituje Jakub právě Am 9,11.

- 1. Přečti si Sk 15. a všimni si, v jakém kontextu cituje Jakub proroka Ámose (Sk 15,15-17). Můžeme na základě Am 9,11.12 povědět, že tyto verše hovoří ještě o něčem více, než je návrat Židů do jejich vlasti?**

„Když došlo k velké rozepři, povstal Petr a promluvil k nim: Dobře víte, bratří, že si mě Bůh hned na začátku mezi vámi vyvolil, aby ode mne pohané uslyšeli slovo evangelia a uvěřili. A sám Bůh, jenž zná lidská srdce, se za ně postavil: Dal jim Ducha svatého tak jako nám a neučinil žádného rozdílu mezi námi a jimi, protože jejich srdce očistil vírou.“ (Sk 15,7-9)

Ámos předpověděl nejen návrat Židů do vlasti, ale také zvěstování evangelia pohanům. Toto dílo se začalo v ranné církvi a vyvrcholilo hlásáním trojandělského poselství „obyvatelům země, každé rase, kmeni, jazyku i národu“. (Zj 14,6) Jako církve jsme povoláni zapojit se do tohoto hlásání.

Bůh očistí svět od hříchu, úplně ho obnoví a přetvoří podle původního plánu. Neudělá to však dříve, pokud každý člověk nebude mít příležitost slyšet nádhernou zvěst o tom, že za jeho hříchy bylo zapláceno krví Ježíše Krista a že má připravené místo na nové zemi. Přemýšlej, co to znamená pro tebe, i to, že my, jako církve, máme sehrát klíčovou roli v hlásání tohoto poselství.

- 2. Přečti si J 14,2.3. Co se z těchto slov dovídáme o spasení? Co znamená pro tebe osobně, že ti Ježíš chystá místo?**

ORÁČ DOHONÍ ŽENCE

Am 9,13

Bezprostřední kontext verše hovoří o tom, že po létech zajetí se kající Izrael vrátí zpět do své země. Poselství má však i symbolický význam. Je nadějí pro celé lidstvo, protože ukazuje na vykoupení, které Bůh připravil pro nás prostřednictvím oběti Ježíše Krista na kříži. (Ř 8,23; Ef 1,14; Žd 9,12)

Ve 13. verši Ámos oznamuje Hospodinův výrok o dni, „kdy půjde oráč hned za žencem a ten, kdo šlape hrozny, hned za rozsévačem“. Je to obraz bohatých žní. Oráč se na poli setká s žencem, který ještě nestihl sesbírat bohatou žeň. Tato obrazná řeč nám chce povědět, že to, co máme zaslíbeno v Kristu, je tak nádherné, že si to ani nedokážeme představit. „Ale jak je psáno: Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysli nepřišlo, připravil Bůh těm, kdo ho milují.“ (1 K 2,9)

- 1. Proč Bible používá návrat Židů z exilu jako symbol konečného vykoupení na konci věků? Čím byl tento návrat tak významný, že se stal symbolem konečného vysvobození Božího lidu? Viz též Zj 18,1-4. Vypiš několik paralel:**

Zaslíbení nového života je pro všechny Kristovy následovníky vyvrcholením jejich očekávání. Přemýšlej o tom, co vykonal Kristus na kříži, abys si i ty mohl přivlastnit zaslíbení věčného života, který můžeš získat, když budeš žít s ním již nyní.

NADPOZEMSKÁ NADĚJE

Am 9,14

Při čtení tohoto verše se nám v mysli vytvoří idylický obraz. Jak neuvěřitelně končí prorok Ámos svoji knihu, ve které každé slovo, každý řádek, každý verš a každá kapitola nebyly ničím jiným než upozorněním na hřích, odpadnutí, modlářství, útlak, zvrácenost a odplatu. Málo z jeho předpovědí naznačovalo, že by to mohlo skončit tak krásně. Mohlo se tak stát jen díky božskému zásahu. Jen někdo inspirovaný Duchem se mohl odvážit předpovídat tak neobyčejný závěr. Kdyby byl izraelský národ ponechán sám sobě, už dávno by zanikl, podobně jako Edómci, Moábcí, Jebúsejci a další národy, které zmizely v propadlišti historie.

V podobné situaci se nacházíme i my dnes. Svět vůkol nás nám dává jen malou, jestli vůbec nějakou naději do budoucnosti. Jen ten největší optimista ještě věří nějaké člověkem vytvořené utopii. Víme, že všechny předcházející pokusy různých totalitních systémů, vytvořit svoji lepší cestu k nápravě světa, selhaly.

I kdyby lidstvo vybuodovalo sebelepší systém, vědci předpovídají, že intenzita slunečního záření bude stále silnější, a to zásadně ohrožuje život na této planetě. Ať by člověk vymyslel jakoukoliv Utopii (zemi s dokonalým společenským řádem z románu Thomase Mora), naděje na přežití je velmi malá.

Boží slovo však popisuje úplně jiný závěr dějin tohoto světa, za kterým stojí všemocný a milující Bůh. Protože to slíbil a tento slib vlastní krví zpečetil, tak to také i udělá.

1. V jednom z děl německého filozofa Fredericha Nietzscheho radí jeho hrdina Zarathuštra (Zoroaster) svým následovníkům: „Prosím vás, bratři mojí, zůstaňte věrní této zemi. Nevěřte těm, kteří vám nabízejí nadpozemské naděje!“ V protikladu s tímto chápáním naše jediná skutečná naděje je „nadpozemská“. Nevěříme v nějaký lepší svět, ale ve svět, jehož kvalita bude úplně jiná, a mohli bychom také říci „nadpozemská“. Protože zatím v takovém světě nežijeme, jak to máme udělat, abychom tuto „nadpozemskou“ naději měli stále před očima? Může nám to pomoci v každodenních starostech a zápasech?

NEPODMÍNĚNÉ A VĚČNÉ KRÁLOVSTVÍ

Am 9,15

Poslední verš knihy proroka Ámose je součástí zaslíbení o obnově po zajetí. I když jsou tato zaslíbení krásná a nadějná, byla podmíněná. (V těchto verších to není výslovně uvedeno, ale tak je to například u Jr 18,7-10.) Izrael se skutečně vrátil do země, kterou mu Hospodin dal, ale o pár století později ji opět musel opustit. Všechny tyto předobrazy (typy) jen velmi slabě a nejasně představují pravdu o novém nebi a nové zemi, kterou Bůh stvoří, kde už nikdy nebudeme připraveni o dědictví, které nám Bůh dá.

1. přečti si Da 7,14 a 7,27. Co nám tyto verše říkají o Božím království?

Zárukou toho, že Bůh ustanoví své věčné království, je Kristus na kříži. Žádná podmínka, nejistota nebo pochybnost v tomto případě vůbec neexistuje – prostě se to tak stane. Kristova smrt je toho zárukou.

Na nás samých, na naší vůli a našem rozhodnutí závisí, jestli budeme součástí věčného království nebo ne. V porovnání s tímto rozhodnutím jsou všechna ostatní rozhodnutí bezvýznamná!

Důležitou zprávou však je, že Kristu s zemřel na Golgotě věčnou smrtí za nás (Žd 2,9), abychom byli v jeho věčném království. To, co učinil na kříži, bylo nepodmíněné, univerzální a postačující pro celé lidstvo, pro každého bez výjimky. Stačí na přikrytí všech našich hříchů. Nikdo nebyl vynechán ani přehlédnut, ba ani ti, kteří ho přibíli na kříž. Svoji zástupnou smrt nabízí všem bez rozdílu (Ř 5,15-19), a zvláště těm nejhorším mezi námi.

Na čem tedy závisí, jak každý z nás skončí? Na lidském faktoru, to znamená na mně, jak odpovím na Boží bezpodmínečnou nabídku. Přijmu ji nebo odmítnu? Od Mojžíše až do dneška posílá Bůh prostřednictvím svých proroků stejné poselství: „Hleďte mne a budete žít.“

DOPORUČENÉ STUDIUM

Abys lépe pochopil události spojené se dnem Hospodinovým, prostuduj si následující verše: Iz 25,9; Sf 1,14.18; Mal 3,23 (4,5 – PBK); Mt 16,27; 25,32; 1 Te 4,16.17; 2 Pt 3,10.13.

„Slyšela jsem Boží hlas, který zatřásl nebem i zemí. Nastalo silné zemětřesení. Domy kolem dokola se zřítily. Potom jsem slyšela výkřiky radosti, které zněly jako krásná hudba. Dívala jsem se na skupinu těch, kteří ještě před krátkou chvílí prožívali velkou úzkost a soužení. Teď to už byla minulost. Dopadalo na ně nádherné světlo. Jací byli krásní! Nebyla na nich vidět ani stopa po starostech a únavě. Z každé tváře vyzařovalo zdraví a štěstí. Jejich nepřátelé, pohané okolo, padli na zem jako mrtví. Nemohli snést světlo, které osvětlovalo vysvobozené svaté. Toto světlo a sláva spočinuly na nich, dokud se neukázal Ježíš na nebeských oblacích. Potom byli zkoušeni a věrní v jediném okamžiku proměnění ze slávy v slávu. Hroby se otevřely. Svátí, odění nesmrtností, z nich vystoupili a volali: »Nastalo vítězství nad smrtí a hrobem.« Spolu se živými vykoupenými byli vyzdviženi, aby se v oblacích setkali se svým Pánem.“ (EW 272,273)

Shrnutí

Prostřednictvím Adama je každý člověk nevyhnutelně odsouzen; prostřednictvím Krista se tato nevyhnutelnost anuluje – člověk nemusí být odsouzen. Prostřednictvím Adama byl svět jako celek odsouzený; prostřednictvím Krista dostal svět jako celek druhou příležitost – milost – možnost vyhnout se odsouzení. Rozhodující otázkou je, co jako jednotlivci s touto druhou příležitostí uděláme. Jestli odpovíme tak nebo onak, jedno zůstává jisté – Kristus, jako druhý Adam, svým dokonalým životem, svojí smiřující smrtí a svým vzkříšením dal celému světu nové místo před Bohem. To znamená, že každý člověk může být prostřednictvím víry ušetřen odsouzení, které zapříčinil hřích, a má možnost být s Bohem v jeho věčném království.

POUŽITÉ ZKRATKY

ČEP	Český ekumenický překlad
PBK	Překlad Bible Kralické
RH	Časopis „Review and Herald“
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary, sv. 4, sv. 5

ZKRATKY BIBLICKÝCH KNIH – PODLE ČEP

Starý zákon:	2 Pa Druhá Paralipomenon	Na Nahum	Fp Filipským
Gn První Mojžíšova (Genesis)	Ezd Ezdráš	Abk Abakuk	Ko Koloským
Ex Druhá Mojžíšova (Exodus)	Neh Nehemjáš	Sf Sofonjáš	1 Te První list Tesalonickým
Lv Třetí Mojžíšova (Leviticus)	Est Ester	Ag Ageus	2 Te Druhý list Tesalonickým
Nu Čtvrtá Mojžíšova (Numeri)	Jb Jób	Za Zacharjáš	1 Tm První list Tímoteovi
Dt Pátá Mojžíšova (Deuteronomium)	Ž Žalmy	Mal Malachiáš	2 Tm Druhý list Tímoteovi
Joz Jozue	Př Přísloví	Nový zákon:	Tt Titovi
Sd Soudců	Kaz Kazatel	Mt Matouš	Fm Filemonovi
Rt Rút	Pfs Píseň písní	Mk Marek	Žd Židům
1 S První Samuelova	Iz Izajáš	L Lukáš	Jk List Jakobův
2 S Druhá Samuelova	Jr Jeremjáš	J Jan	1 Pt První list Petrův
1 Kr První Královská	Pl Pláč	Sk Skutky apoštolů	2 Pt Druhý list Petrův
2 Kr Druhá Královská	Ez Ezechiel	Ř Římanům	1 J První list Janův
1 Pa První Paralipomenon	Da Daniel	1 K První list Korintským	2 J Druhý list Janův
	Oz Ozeáš	2 K Druhý list Korintským	3 J Třetí list Janův
	Jl Jól	Ga Galatským	Ju List Judův
	Am Ámos	Ef Efezským	Zj Zjevení Janovo
	Abd Abdijáš		
	Jon Jonáš		
	Mi Micheáš		

DÍLA E. G. WHITEOVÉ

EW	Early Writings	TM	Testimonies to Ministers
LDE	Last Day Events	PK	Proroci a králové
MM	Medical Ministry	TV	Touha věků (nové vydání)
12 MR	Manuscript Releases	VLB	Vítězství lásky Boží
2 SM	Selected Messages, book 2		

TÉMATA PŘÍMLUVNÝCH MODLITEB VE 4. ČTVRTLETÍ 2001

1. Globální misie

2. Boží dílo v Bulharské unii:

Počet obyvatel: 8 188 000

Počet sborů: 94

Počet členů: 7 134

3. Vydavatelská práce v Evro-Africké divizi.

SBÍRKY VE 4. ČTVRTLETÍ 2001

Misijní dary budou použity pro evangelizační projekty Středoamerické divize.

Dary 13. soboty jsou určeny na sociální projekty v Česko-Slovenské unii.

ZÁPADY SLUNCE

říjen		listopad		prosinec	
<i>den</i>	<i>hodina</i>	<i>den</i>	<i>hodina</i>	<i>den</i>	<i>hodina</i>
05.10.	18.32	02.11.	16.37	07.12.	16.00
12.10.	18.17	09.11.	16.26	14.12.	15.59
19.10.	18.03	16.11.	16.17	21.12.	16.01
26.10.	17.50	23.11.	16.09	28.12.	16.06
		30.11.	16.03		